

Published by Triglav Club Limited
FOR SLOVENIANS IN AUSTRALIA

YEAR/LETO 7

DECEMBER — 1977

No./ŠTEV. 29

ZASADILI SMO PRVI KRAMP

V nedeljo 20. novembra se je na Triglavu zbrala naša triglavska družina in z njo številni avstralski gostje in prijatelji, da na preprost, a slovesen način prične z deli za naš Triglavski dom.

Zbrane je najprej pozdravil predsednik kluba g. Peter Kroppe, ki je v svojem govoru povdaril pomen tega dne in se zahvalil vsem prisotnim za njihovo udeležbo. Med gosti so bili zastopniki kluba Jadran iz Melbourne (Predsednik g. Herman Jakšetič in Ivanka Škof), predsednik Planice g. Zvonko Groznik, odbornik Slovenskega društva Sydney g. V. Ferfolja. Tajnik Karantanije se slovesnosti žal ni mogel udeležiti, ker je bil še le par dni iz bolnice.

Med ostalimi gosti so bili: senator T. Mulvihill, jugoslovanski vice konzul Božo Cerar, župan občine Fairfield gospa Crocio s podžupanom Ald. D. Turtelom in številnimi drugimi občinskimi odborniki. Z majhno zamudo zaradi drugih obveznosti je prispel tudi minister za vzgojo v N.S.W. g. Bedford, dočim se je zastopnik liberalne stranke upravičil, ker je bil že predhodno angažiran na drugem mestu. Zbrani so z navdušenjem pozdravili čestitke Mr. G. Whitlana, ki jih je poslal iz Queenslanda.

Simbolični prvi kramp je po odločitvi klubskega odbora zasadil ustanovni član Triglava g. Jože Čuješ, ki mu je odbor ob tej priliki podaril zlato značko kluba v priznanje njegove vstrajnosti in dela za triglavsko skupnost. Da bi bila gradnja še pomembnejša in da bi se vsi zavedali, da je Triglav življenska skupnost, je g. Čuješ povabil k "prvemu krampu" še druge z besedami:

"Prvi kramp zasajam u imenu vseh tistih, ki so prvi prižgali baklo triglavskega ognja in se danes umikajo na zapeček. Ker je triglavska misel nenehno živa, prosim predsednika, da mi pri tem delu pomaga v imenu onih, ki danes delajo in vodijo naš Triglav ter učenke naše šole Petrco Tašner, da zastopa našo mladino in otroke, ki bodo od Triglavskega doma največ

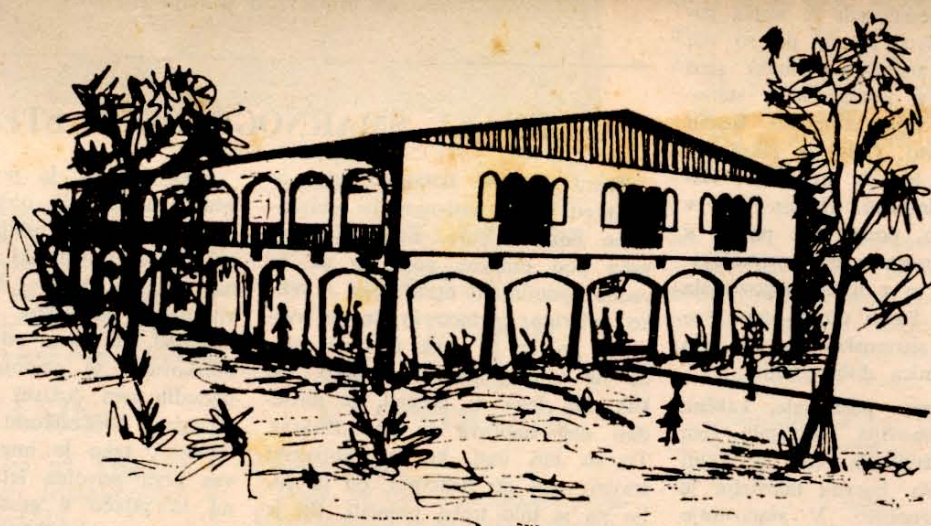
imeli. "Ob mogočni pesmi moškega zbora "Oj, Triglav, moj dom!" je udaril kramp in delo za dom je bilo tudi dejansko začeto.

S ponosom v srcu so sledili izkopavanju še drugi, kot gostje, najstarejši član kluba g. Schiffler, odborniki, predsednica T. C.C. ga. Verko, člani gradbenega odbora s g. Juriševičem na čelu, naši vsakonedeljski delavci pod vodstvom managerja g. Mogeja, otroci, mladina, pevci, igralci in sploh vsi, ki imajo Triglav pri srcu in so bili navzoči. Kopanje je pozno zaključila skupina članov Slovenskega društva in tako simbolično pokazala, da smo, četudi morda

različnih misli, v duši in srcu le vsi Slovenci!

S slovesnosti so bila poslana pozdravna pisma Slovenski izseljenjski matici in vsem častnim članom Triglava. Posebno pismo je šlo S.D.S. ob priliki razvitja njihovega društvenega prapora, ki so ga razvijali istočasno, ko smo na Triglavu kopali temelje novemu domu.

Po svečanosti je prevzel orodje g. Juriševič kot predsednik gradbenega odbora, ker je pač on jedro edinice, ki bo dejansko dvigala naš zid. Pri kopanju je bila uporabljena tudi lopata s katero je predsednik S.I.M. na naši zemlji posajal drevo "zveze z domovino".

TO BO NAŠ DOM

TEMELJI NAŠEGA DOMA

Za Triglavčane bo ostal datum 20. novembra 1977 v zgodovini kot nov praznik, dan ko je bila zasajena prva lopata za Triglavski Dom. Foundation Day — ali po naše Temeljni dan, saj smo na ta dan začeli izkopavati prvi temelj za dom, za katerega smo delali in si ga želeli vsa ta leta. In po množici Slovencev, ki se je zbrala, lahko samo vidimo, da ta misel ni samo v srcih peščice ljudi, temveč, da nas je veliko, ki jim bo ta dom predstavljal košček domovine, kraj, kjer bi se vsak srečal s prijatelji in znanci in se počutil, kot da bi se za kratek čas vrni domov, v nebesa pod Triglavom, kakor je ta dragi košček sveta imenoval Cankar.

Dvajseti november je bil kakor temeljni kamen in za mnoge začetek novega doma, za veliko število prizadevanj pa je bil le mejnik na poti, višek prizadevanj in otipljiv dokaz, da je bilo dolgoletno delo res uspešno. Ali se zavedate vsi, koliko znoja je že bilo prelito, koliko ur, dnevov in celo mesecev trdega dela je bilo žrtvovanih že preden je prišlo do temeljev. Kakor v pisanem mozaiku je vsak priložil svoj kamenček, nekateri več, drugi manj, a brez vsakega od njih ne bi bilo celote. Kje bi bil naš dom, če ne bi bilo tistih pogumnih ljudi, ki so pred leti z nekaj dolarji v žepu sklenili, da bodo začeli Triglav? In kje bi bil, če ne bi bilo

ko prijatelji in vsak po svoje pripomore. Treba je veliko kamnov, da se zgradi hiša in vsak od nas je samo en kamen v zgradbi. Če bi hoteli odmakniti enega od kamnov pri začetku zidu, tudi zid ne bi več dolgo stal; vsak kamen je pomemben na svojem mestu. Zatorej, bodimo trdni in gradimo dalje — v slogi je moč!

Martha Smuk

Prispevki za naslednjo številko "Triglava" morajo biti v uredništvu najpozneje 20. januarja 1978.

PORAVNAJTE NAROČNINO

VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE
IN SREČNO
NOVO LETO
VAM ŽELI
TRIGLAVSKA
SKUPNOST
V SYDNEYU.

tistih ljudi, ki mogoče niso toliko prispevali v denarju, so pa zato njihove roke ustvarile vse, kar sedaj na Triglavu predstavlja živo srce našega naroda v tujini? Mnogi od njih so ob našem prazniku v našem imenu zasadili prvi kramp za naš dom, ne smemo pa pozabiti, da je še veliko več tistih, ki so za ta kramp prišli že pred petimi leti in ga nikoli niso izpustili iz rok. Tistih, ki so pripomogli k današnjemu uspehu, je brez števila in le vsak posameznik sam ve, koliko je napravil, saj je bilo velik del dela opravljen neopazno, brez prič in priznanj. Naj bo vsakemu od nas v zadoščenju, da je vsaj en majhen košček te zemlje ali en delček doma moj — ali tvoj, saj je posvečen z delom mojih in tvojih rok. In ta delček bo ostal moj-in tvoj, tudi če se časi spreminajo in tudi če prihajajo novi ljudje in vedno več Slovencev, ki prej mogoče niso bili zainteresirani ali pa niso verjeli v naš uspeh, najde pot do naše zemlje. Mogoče kdo od naših starih sodelavcev pride kdaj na Triglav in vidi veliko novih in tujih obrazov in se ne počuti več tako doma, kot bi si želel. Naj vas novi obrazi ne motijo. Vsi smo Slovenci vsi smo lah-

PTICE IN IZSELJENCI HREPENE POD RODNI KROV

Bilo je toplega poletnega večera na morju. Sedeli smo na peščeni obali in morje se nam je nemirno penilo ob nogah. Poslušali smo tiho melodijo popevke, ki je zvenela iz Perove kitare. Molčali smo. Zamaknjeni smo zrl, kako se je sonce spreminjalo v škrlatno žogo, ki je tonila v vodo. Vsak večer smo tako opazovali, kako se je žareča kroglja utapljala v veliki luži. Med nami je bilo tudi nekaj ljudi, ki so živeli na tujem, čemprav so bili po rodu Slovenci.

Tina je tistega večera začela pripovedovati:

"Ko mi je bilo pet let, so me starši odpeljali v Avstralijo. Sprva sem le s široko odprtimi očmi zrla okrog, potem sem se poskusila privaditi novemu življenju. Toda Sidney je veliko mesto. Za nekatere je kot sanje, a zame vedno le črna pika v mojem življenju. V novem stanovanju sem najprej tekla na balkon, misleč, da bom zagledala ljube domače jelke in macesne, ki so mi šumeli pod oknom. Nemesto tega je butnil vame oglušujoč hrup velemera. Videla sem samo strehe stolpnic, luko z ogromnimi ladjami in košček morja; z vratolomne višine sem opazila kot muhe majhne avtomobile, ki so švigali sem in tja, da me je postalo strah in potem dolgo nisem več upala pogledati tja dol.

Starši so me vsak dan vozili v vrtec. Najprej s trolejbusom, potem pa smo že kupili avto. V vrtcu smo se smeli igrati le z gumnastimi igračkami. Tovarišica nas ni nikoli pelja na sprehod v gozd, da bi lovili mravlje in nabirali želod in storže. V začetku sem še smela govoriti slovensko, potem pa so me začeli učiti angleško. Kmalu smo se preselili v mnogo večje stanovanje, v še višjo stolpnico. Kupili smo drug avto. Očka je rekel, da zato, ker je hitrejši in boljši. Začela sem odraščati. Hodila sem v angleško šolo, poleg tega pa še v slovensko. Imela sem avstralske prijatelje in se z njimi pogovarjala po angleško. Samo doma smo včasih govorili slovensko, če sta bila očka in mamica dobre volje.

Vse bolj sem pozabljala, kakšna je moja domovina. Navajala sem se novega življenja. Oče je kupil novo pohištvo, barvna televizija je zamenjala črnobelo. V stanovanje so se naselili številni aparati, mama je hodila le še v službo, potem pa z očetom na zabave. Kupili so mi psa, gramofon, transistor, magnetofon in še vsega, da bi mi ne bilo dolgočas.

Potem pa sta se oče in mati odločila, da obiščemo domovino. Takrat mi je bilo petnajst let. Niti malo se nisem vznemirila; moji spomini na rodno vas so že zbledeli, ljubezen do vršičih mecesnov in jelk se je ohladila.

V domovini pa sem spet vse doživljala znova kot nekoč; spomnila sem se, kako zelo sem vse tiste stvari ljubila in jih pogrešala. Spet sem se lovila po svojih zelenih gozdovih. Spet sem z očkom odšla na travnik poslušat petje trav in čebel. Spet sva se držla za roke in v naročje lovila sonce. Tisto lepo slovensko sonce. Z mamico sva občudovali golobe na strehah. Spoznala sem se s svojimi nekdanjimi prijatelji,

ki so že zrasli in so me še komaj spoznali. Takrat nisem mislila na drugo kot na to, kako lepa je ta dežela, kako lepa je moja domovina in želela sem, da bi v njej ostala za zmeraj.

Toda očeta in mamco je delo klicalo spet v Avstralijo. Ljubila sta veliki Sidney in njegove visoke stolpnice. Imela sta rada morje, natrpno s trgovskimi ladjami. Njima ni sonce prav nič pomenilo.

Ko smo se poslavljali od babice in ostalih, sem milo prosila očeta, da se kmalu vrnemo. Zazrl se je na strehe, kjer so se zbirale lastavke in odgovoril: "Ko se bodo vračale ptice z juga, se vrnemo tudi mi."

Zaklenila sem si v srce njegovo obljubo in pisarila babici dolga pisma, ki so kar gorela v želji po ponovnem snidenju. V njih sem jo spraševala, če so se lastavke že vrnile.

Ptice so si že spletle gnezda, iz

jaje so se zvalili mladiči, a mi smo bili še vedno zaprti v Sidneyu. Bila sem strašno razočarana; oče ni držal obljube. Rekel je, da ima preveč dela. Prosila sem ga, naj gremo vsaj poleti v Jugoslavijo na morje. A trdil je, da imamo morje doma, v Avstraliji; vendar nisem odnehala. Poleti smo odrinili. In tako, vidite, smo zdaj skupaj. A kaj, ko bo spet prišel dan, ko bo oče moral v službo in bo mama morala na delo; mene bosta poslala v šolo..."

Utihnula je. Slišalo se je le še tiho brenkanje kitare in pošumevanje morja.

Tina je bila tu tako srečna. Vedela je, da je to njen dom in ne v daljnem, hrupnem Sidneyu, kjer je odraščala in kjer sta ji služila kruh oče in mati. Bolj kot nebojlene ptice si je želela domov. Ptice so preletele dolge milje, da so bile spet doma. In Tina je hrepnela z njimi in si želela domov, pod rodni krov.

Mojca Nared, 8. r.
Oš Grm, Novo mesto

Minister za šolstvo Mr. E. Bedford je prišel na Triglav pomagati pripravljati temelje (na levi)

JUNAKI ŠMARNOGORSKIH STEZIC

Znani slovenki botanik Justin je bil pred vojno najpogostejši obiskovalec Šmarne gore. Starejši prebivalci pod Šmarne gore se ga še vedno spominjajo ognjenega z veliko pelerino, torbico in žepno svetilko, ko se je vsak dan, ne glede na vreme, podal na goro. Če kak dan tega ni utegnil, je naslednji dan napravil to pot dvakrat. To so bili časi, ko je ljubljanski travnj vozil do Šentvida, od tu dalje pa je bilo treba pešačiti. Bil je strasten zbiralec rastlin. Čeprav je šel na goro sto in stokrat, je še vedno na tej poti našel kaj zanimivega.

Tudi med vojno je bila Šmarna gora prizorišče zanimivih dogodkov. Zgodilo se je, da so takoj, ko so zapuščali vrh Nemci, prišli partizani-terenci, ki so imeli tu več bunkerjev na raznih točkah. Med vojno je bila na vrhu prva partizanska poroka, pa še en zanimiv dogodek se je pripetil. Ko so se nekega prazničnega dne zbirali na vrhu pred cerkvijo romarji, ki so prišli z vseh strani, so okoli gore napravili partizani obroč in zasedli vse strateške položaje. Ko so se ljudje po končanem opravilu vsuli iz cerkve, je na improvizirani oder stopil partizan, ki je zbrane kratko nagovoril in pozval vse navzoče mlade moške, naj se pridružijo NOB, kar so nekateri tudi storili.

Šmarna gora je posebno zadnja leta ena najbolj obiskanih postojank v okolici Ljubljane. Ko sem nekoč po novinarski dolžnosti šel na vrh, da bi za časopis napravil nekaj posnetkov, sem se tako navdušil, da sem od takrat redni obiskovalec te postojanke. Na teh pohodih sem doživel marsikaj zanimivega. Ničkolikor sem srečal "Cveta", tako je ime konju, ki je vsa prva povojna leta tovoril hrano in pijačo v gostišče na vrhu. Prav gotovo je Cveto prvi povojni rekorder Šmarne gore.

Na pobočju Šmarne gore živi 20 do 30 muflonov, ki jih je lepo videti rano zjutraj ali v mraku. Nekeč sem naletel na Romuna z džipom, ki je iskal pot na goro. Pripeljal se je, da bi na vrhu gore opravil avto servis in zamenjal dele na romunskem džipu, ki ga ima lastnik gostišča na vrhu.

Najstarejši človek, ki sem ga srečal na vrhu, je gotovo 93-letni Miha Novak iz Vižmarij, ki se je podal na pot peš od doma.

Še pred leti so se v gostišču na vrhu zbirali izletniki, ki so prihajali na ričet, kar je bila nekoč specialiteta Šmarne gore. Prav zanimivo je na gori ob sobotah in nedeljah zgodaj zjutraj. Poleg stalnih gostov, ki nikoli ne manjkajo, so su še obiskovalci, ki imajo s seboj štirinožne prijatelje. Na pasjem sestanku je včasih tudi po deset psov

vseh mogočih pasem, ki se začuda še kar dobro razumejo med seboj.

Številni so obiskovalci, ki napravijo letno po sto ali še več vzponov na to 667 metrov visoko goro. Letošnja junaka sta prav gotovo Jože Kermavner, monter pri IGO in Fani Bohorič, upokojenka. Prvi ima za seboj že 271 vzponov, Fanka pa se približuje številki 200.

Zelo vneta Šmarnogorca sta Milan Kunilo in Srečo Kopač s soprogo. Slednji je bil lani na vrhu kar 418-krat. Stanko Krumpak, Viki Pavlič, Kristina Smolej, Miro Koželj, Bojan Jurčič, Janez Košir in še bi lahko naštevali imena tistih, ki so sicer zelo zaposleni na svojih delovnih mestih, pa kljub vsemu najdejo čas za šmarnogorski trim.

Te dni smo na vrhu Šmarne gore napravili malo anketo med obiskovalci te najbližje ljubljanske planinske postojanke — pa prečitajmo, kaj so nam povedali:

Jovo Hinič, delavec pri PTT: "Že trideset let obiskujem Šmarno goro. Letos sem bil na vrhu že 106-krat. Privlači me čisti zrak in lep razgled. Sem član planinskega društva PTT in ne zanemarjam tudi drugih gora in planin. Triglavu sem bil že 30-krat. Toda razgled s Šmarne gore v lepem vremenu je edinstven. Ne grem vedno po isti poti. Vedno odkrijem kaj novega. Tako sem prav te dni prvič šel po poti, ki jo domačini imenujejo Zarigelj."

Alojz Rebec, gozdarski tehnik v pokoju. "Večji del življenja sem preživel v gozdovih. Brez njih tudi sedaj v pokoju ne morem. Sem gor prihajam s hčerko. Letos sem bil tu že 76-krat. Predlagam tistim, ki so malo debelejši, naj me posnemajo. Pot na goro jim bo bolj koristila kot savna. Pa še nekaj moram povedati. Imel sem težave s hrbtenico, odkar pa hodim v hribe se veliko bolje počutim."

Franček Konjar, dijak I. letnika srednje tehniške šole, je star komaj 15 let: "Na Šmarno goro hodim zato, da skačem z zmajem. Ta šport me izredno privlači. Letos sem se pognal s Šmarne gore v dolino že 91-krat in, kot vidite, se je vedno srečno končalo. Letenje je velik užitek, takrat pozabim na napor, ko moram 25 kilogramov težkega zmaya nositi iz doline navkreber. Moj rekord je 11 minut v zraku pri enem poletu z zmajem." Ana Dobrovnik, upokojenka: "Že 17 let hodim na goro. Letos sem bila tu že 71-krat. To je moj konjček. Hoja v hribe mi zelo koristi, predvsem pa je to sprostitiv."

Jože Kermavner, monter iz Ljubljane: "Šmarno goro imam zelo rad. Samo en podatek, če vam zadostuje. Do danes sem bil na Šmartni gori v letošnjem letu 271-krat. Prvega januarja letos sem se povzpел na goro, ko sem tehtal 165 kg. Danes jih pa imam 98. Priča za to trditvev je oskrbnica Joži z gostišča na vrhu. Počutim se odlično. Če le morem, grem v planine. Letos sem prehodil vse večje vrhove v Kamniških Alpah že po dvakrat, na Triglavu sem bil letos štirikrat." Na vprašanje, katerega dogodka se letošnji rekorder Šmarne gore najbolj spominja, je Jože povedal: "Bilo je letos pozimi, ko sva z ženo Mileno šla na Šmarno goro. Na vrhu "luknje" ji je spodrsnilo in si je zlomila nogo. Ni mi preostalo drugo, oprtal sem si jo nahrbet in jo tako prinesel v dolino."

(Iz Nedeljskega)

BASKET BALL SPRING CARNEVAL

"TRIGLAV OLIMPIJA" BASKETBALL

The weekend of October 29/30 Triglav entered it's two dynamic basketball teams who fought a duel to the finish.

After only two training sessions the Boys and Girls teams of Triglav Olimpija were put to the test.

The Triglav Mens teams game was against "Nash Holden Saints" ending in a score of 57 to 8 with a loss to Triglav, not a bad effort for their first competition game. This game was played in the Bankstown Basket Ball Stadium at 12.30 pm on Saturday 29 th October. Their next game was held in the same stadium against the C.P. Comets at 5.50 pm the same day, with the same result, a loss 49 to 23 (getting better!).

Their final game was played the next day at Condell Park High School next door to the stadium. The team played a brilliant game and had everyone present thoroughly involved in the game, but still suffered an unfortunate loss but with a good score of 34 to 27.

At the same time the Triglav Olimpija womens basketball team played their games. Although this team is much inexperienced that any of their opponents, they all showed great skill and enthusiasm in their game.

Although the girls lost all three games they played, it was an invaluable experience for them.

I am sure by the time the next competition comes around that we will be able to enter two or more very good teams.

D. Jakšetič

TRIGLAVSKO ŠTEFANOVANJE

V ponedeljek 26. decembra popoldne bo na Triglavu vsakoletno "ŠTEFANOVANJE" s plesom in družabnostjo. Poskerbeli bomo za dobro hrano in mrzlo pijačo.

Za ples in veselje bo igral ansambel

SREBRNE STRUNE

SILVESTROVANJE

pri Triglavu bo tudi letos na prostem in to pod našim "modrim nebom"

Ker je prostor omejen, priporočamo, da si vstopnice pravočasno rezervirate.

Za srečen prestop v NOVO LETO bo igral naš najboljši ansambel v Avstraliji:

ANSAMBEL BRATOV PLESNIČAR
iz Melbourn.

Zofija Šajn
Referent za družabnost
Tel. 607-5818

GOVOR PREDSEDNIKA TRIGLAVA, g. PETRA KROPEJA, NA SLOVESNOSTI IZKOPAVANJA TEMELJEV NOVEMU TRIGLAVSKEMU DOMU:

"Dragi prijatelji, prišli smo do trenutka, ko so besede našega pisatelja Ivana Cankarja 'NAROD SI BO PISALI SODBO SAM', postale resnične za avstralske Slovence. Resnične in žive zato, ker za današnjim dnem postavljamo pred se veliko in odgovorno nalogo: postaviti sebi in svojemu narodu hišo, v kateri bomo lahko gojili svojo kulturo, se razveseljevali in ustvarili pot, ki bo vodila naše bodoče generacije do kraja večnosti slovenskega naroda na petem kontinentu. S to veliko nalogo se zavedamo dejstva, da pot ne bo lahka, niti z rožicami posuta, pač pa, da bo strma in težka in bo zahtevala od vsakega posameznika, ki čuti v sebi potrebo in moralno odgovornost, da svoje istovetnosti, do svojega biti ali ne biti, oziroma do svojega narodnostnega obstoja, skrajne napore in pripravljenost vsake pomoči.

Z današnjim, zgodovinskim dnem, postajamo za spoznanje bogatejši, ker ne gradimo samo narodne hiše,

pač pa postavljamo trajen spomenik, ki bo ponos in ob enem večna zahvala tistim, ki si prizadevajo in se ne samo trudijo, ampak žrtvujejo, da bodo končno zgradili dom zase, za svoje prijatelje in za vse, ki se bodo v njem prijetno počutili, saj bo zgrajen v duhu male Slovenije; v njem bo slovenstvo vedno prisotno, v njem bo na vekomaj prisotna naša stara domovina. In ne samo to! današnjim dnem čutimo, da vračamo dolg našim predhodnikom in obenem dajemo že ne malo odgovornost našim bodočim generacijam.

Dovolite, da se ob današnjem dogodku zahvalim v imenu Triglava in seveda tudi v svojem imenu vsem tistim, ki so na karšenkoli način pripomogli k temu, da bomo čez nekaj trenutkov zavihteli prvi kramp in pričeli pripravljati temelje našega doma, za katerega naj veljajo Gregorčičeve besede:

"Bog živi vse Slovence,
pod streho hiše ene!"

Del triglavske Olimpije

Otrokom, balinarjem in prijateljem voščiva vesel Božič in srečno leto 1978.

Mariza in Milan LIČAN

JAVNO PISMO DRUŠTVU SLOVENSКИH AKADEMIKOV V AVSTRALIJI

Čenjeni rojaki.

Dolgo let sem že hrepenela po taki organizaciji v Avstraliji kot je vaša, kajti največje naše inteligence je po drugi svetovni vojni odšlo v Argentino, kjer se je slovensko kulturno delo razvijalo za nas v Avstraliji do, takorekoč, zavidne višine.

Komaj čakam, da se nam predstavite ne samo po imenih, kakor v nedavnem dopisu v "Novo doba", nego tudi z vašimi kvalifikacijami, z vašimi zaslugami v slovensko-avstralskem javnem in društvenem življenju in veselilo bi ne samo mene, nego tudi druge znanja željne rojake, ki hrepene za čim večjimi kulturnimi užitki, da se s svojim delom neposredno pridružite našim skromnim organizacijam, kjer ni slišati o fakultetnih absolventih.

Dosti nas je, ki bi vam bilo zelo hvaležni za vaše sodelovanje v "Mislih", "Triglavu", "Vestniku" in "Novo doba" na slovenski strani, kajti potrebni in željeni smo čtiva, ki naj bi nam širilo ozorje na vseh kultur-

PRIHODNJE LETO BO TRIGLAV SLAVIL

ŽUPANČIČEVO LETO

(v spomin na 100 letnico njegovega rojstva)

GOVOR VICE-KONZULA

g. B. CERARJA NA TRIGLAVU

Dragi Triglavčani!

Res je prijetna dolžnost, pravzaprav čast, pozdraviti vas v za vas tako pomembnem trenutku v imenu našega predstavništva oziroma Jugoslavije in Slovenije.

V tem kratkem času kolikor sem tu, sem se lahko prepričal, da vam nobeno delo ni pretežko, da ste marjivi, delavni in zavedni, pravi ponos tako dežele iz katere ste prišli, kot dežele kjer sedaj živite in delate.

Mnogo znoja ste že prelili na vaši — Triglavski zemlji, mnogo vašega prostega časa posvetili velikemu cilju, lastnemu domu, katerega temelje ste pričeli kopati danes.

Prepričan sem da ni več daleč dan, ko se boste ponovno zbrali, to pot če po domače povem, da pijete likof. Množica, ki se je zbrala danes tu mi govori, da bo tako, enako, da bo vaš Triglavski dom tako kot je tole mesto že danes, resnično shajališče vseh, ki jih povezuje slovenska beseda in pesem, naši običaji kraja.

in navade ter ljubezen do rojstnega Eno željo imam, dragi Triglavčani in ta je, da bi do vašega doma, Triglavskega doma, čutili to kar prepeva naša narodna pesem, ki glasi:

"O, moj, preljubi, dragi dom;
za te srce gori,
kako te zvesto ljubil bom
vse svoje žive dni!"

nih poljih, ne samo novic iz delovanja naših društev. Še bolj pa smo potrebni vaših duhovno-ustvarjalnih sil. Saj kulturniki črpajo svoje moči iz naroda, torej pripadajo množici, ne samo ožjemu krogu inteligentov.

Z najboljšimi željami vašemu delu za dobrobit slovenskega naroda doma in

v tujini
in na čast domovini,
vas pozdravlja

Pavla Gruden.

EMONA S 8 REVOLUTION

"Revolucionarni" naslov predstavlja ime slovenskega filmskega podjetja, ki so ga pred nedavnim tudi uradno ustanovili naši rojaki v Sydneyu pod vodstvom g. Ernesta Žibera in ki je že pričelo z rednim snemanjem slovenskega filma o našem življenju v Avstraliji. Prvi "kilometri" filma so že posneti, seveda jih bo treba še veliko več, predno bo prišla zadeva v roke uredniškim škarjam.

Glavna "filmska zvezda" je bivša učenka Triglavske dopolnilne šole je 17 letna Erika GOMBOČ. Vkljub temu, da je rojena v Avstraliji, še kar dobro obvlada slovensščino. Ko bo film dokončan, bo verjetno tudi njena materinščina tekoča, vsaj tako so nam zagotovili najpomembnejši člani naše "osme revolucije".

Za pogasitev žeje, predvsem pa za boljšo prebavo,

pijte
TAURINA SPA MINERAL WATER
na razpolago v vaši samopostrežbi in na Triglavu.

ZAHVALA

Hvala vsem pridnim in požrtvovalnim gospodinjam za potice, krofe in številne druge slaščice, ki ste jih v tako veliki meri darovale za pogostitev naših gostov v nedeljo 20. nov. 77.

Marija Verko, predsednik T.C.C.

Lojze Moge, Manager kluba

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem sorodnikom in prijateljem
družina STARIHA.

Vsem prijateljem in znancem želimo vesele božične praznike in srečo v prihodnjem letu.

Družina VRH

Iz Slovenije pošilja božična in novoletna voščila vsem prijateljem v Avstraliji.

družina KUŽNIK

Vsem znancem, tu in v domovini želi vesele božične praznike in srečno novo leto

LEOPOLD VRHOVŠEK

Vesele božične praznike in vse dobro v letu 1978 želim rojakom v Avstraliji in doma

Angela in Frank VERTEL

Božični mir in novoletno srečo želim vsem rojakom v domovini, Avstraliji in širom sveta

Marija in Mirko RITLOP

Vesel Božič in srečno Novo leto voščila vsem prijateljem in znancem družini

VORŠIČ in FRIŠČIČ

Srečen Božič in zadovoljstva polno leto 1978 Vam vošči

MARTA SMUK,

tajnica Triglav Community Centra

Da bi srečno preživeli praznike in zadovoljni stopili v novo leto želi vsem prijateljem

JOŽE GROSS

DAN REPUBLIKE

Jugoslovanski koordinacijski odbor, v katerem so večlanjena večina vsa jugoslovanska društva v Sydneyu, je tudi letos priredil svečano proslavo v čast jugoslovanskemu državnemu prazniku DNEVU REPUBLIKE, ki ga v Jugoslaviji praznujejo 29. novembra. V ogromno dvorano v Kensingtonu se je dobesedno stlačilo kakih 900 ljudi vseh jugoslovanskih narodnosti, ki so s svojo prisotnostjo na prireditvi hoteli tudi javno pokazati, da se še vedno čutijo del svoje domovine in jugoslovanske države.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem prijateljem in sorodnikom, posebno še družini Kovačič, kot tudi vsem dragim domačim v Sloveniji

družina MRŠNIK.

Vesele božične praznike in srečo v letu 1978 želi vsem prijateljem in znancem, posebno pa domačim v Sloveniji

družina D. ŠAJN

Prejmite iskrena božična in novoletna voščila od
ANE, VIKTORJA in
GEORGA MUNIH.

Vse najboljše za Božič in Novo leto želijo gospej Rosi JAMŠEK mož in otroci.

Vesele praznike in srečno leto 1978 želi vsem prijateljem in znancem
Peter BERGINC z družino.

Zdravje in srečo za Božič, posebej pa še za bodoče leto vam iz srca želi

LUCY ROBAH.

Da bi bili srečni in zadovoljni v času božičnih praznikov, predvsem pa skozi vse leto 1978 vam želi družina I. in A. ČUFER.

Da bi Božič in Novo leto preživeli v sreči in zadovoljstvu vam želi

KORL DOLENC.

Vesele božične praznike in srečno leto 1978 želi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem

družina F. KAVČIČ

Vesele božične praznike in uspešno leto 1978 želim vsem prijateljem in znancem

DANICA in JOŽE FIŠER

Da bi bili veseli in zadovoljni ob božičnih praznikih in vse leto 1978 vam vsem želim

Marija in Štefan ŽEKŠ

TUDI NAJSTAREJŠI TRIGLAVSKI SLOVENEČ JE PRIJEL ZA KRAMP.

Med prvimi, ki je prijel za kramp na naš "temeljni" dan je bil tudi najstarejši slovenski Triglavčan, g. Alojz SCHIFFLER. Naš Lojze je že dolga leta z nami in je pri svojih letih še vedno trden in ne prime samo za kramp, temveč tudi za kladivo in žago, če je v klubu za kaj takega potreba. Veseli smo bili tudi gospe Genovefe Schiffler, ki nam pogosto napeče krofov, flancatov in drugega peciva. Da bi bila še oba dolgo zdrava in v naši družbi, jima vsi iz srca želimo.

Vsem članom, prijateljem, znancem in rojakom želi vesel Božič in srečno Novo leto

MARIJA VERKO, predsednik
Triglav Community Centre.

Alderman DON TURTLE, Deputy Mayor of Fairfield and wife FAY are sending Seasons Greetings to all Slovenian Friends and Triglav's Members.

Vsem Slovincem, predvsem pa prijateljem in znancem doma in v Avstraliji želi vesel Božič in srečno Novo leto družina H. JURISEVIČ.

Vsem članom Triglava ter ostalim prijateljem in znancem želi serčne božične praznike in uspešno leto 1978

STANE PETKOVŠEK, tajnik
kluba Triglav v Sydneyu.

Praznično srečo in novoletno veselje želim vsem rojakom in prijateljem v Avstraliji in domovini

MARIJA in FRANC GOMBOC.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsem rojakom, posebno še družinama H. Pečar in V. Brekan

ŠTEFKA in PETER DOLŠEK

EMONA S 8 REVOLUTION

želi vsem rojakom veselo in uspeha polno novo 1978. leto.

Vsem rojakom želi vesele božične praznike in srečno novo leto 1978

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY.

Vsem prijateljem in znancem želim vesele božične praznike in srečno Novo leto

IVANKA IN TONE BULOVEC z družino.

To all Slovenians a Merry Christmas and a happy New Year from

Alderman BOB PINCHEN and wife FAY.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem rojakom, prijateljem in znancem, doma, po svetu in Avstraliji

družina V. OVIJAČ

Vesel Božič in srečno Novo leto želijo vsem rojakom in prijateljem, predvsem pa družini Hornet

MARIJA, VILJEM in IGNAC GJURA.

Vesele božične praznike in srečno leto 1978 želim vsem prijateljem in znancem

MILENA in FRED MAVKO z družino.

OBLETNICA SPOMENIKA IN CANKARJEVE NAGRADE

Triglavska dopolnilna šola bo proslavila obletnico odkritja Cankarjevega spomenika v soboto 17. decembra 1977 ob 6h popoldne na Triglavu. Ob tej priliki bodo prejeli učenci tudi svoja priznanja za celoletno delo v šoli. Istočasno bodo objavljeni izidi literarnega tekmovanja in razdeljene Cankarjeve nagrade, ki jih je oskrbel Triglav Community Centre. Nagrade bo podelil generalni sekretar slovenskega PEN kluba iz Ljubljane, nam vsem dobro znani kulturni delavec g. BOGDAN POGAČNIK, ki se ga gotovo spominjate od obiska SLOVENSKEGA OKTETA v Sydneyu.

NE POZABITE NA

VELIKO SILVESTROVANJE

ki bo v MASONIC HALL, GWYNNEVILLE.

Dvorana je zelo čista in velika tako, da bo v njej prostora za vse.

Začetek ob 8h zvečer 31. decembra 1977, konec . . . enkrat v letu 1978. Na prireditvi (dvorana je na Gipps Rd) bo igral Šernekov ansambel "Srebrne strune".

Pripravili vam bomo okusen prigrizek in dobro pijačo po zmerni ceni. Kot vsako leto, bomo tudi letos izbrali "MISS PLANICA", ki bo dobro nagrajena.

Vstopnice lahko rezervirate pri:

Ivan Rudolf tel 28 9314 (med uradnimi urami) ali Zvonko Groznik 61 4775 (v večernih urah).

Rezervacije samo s predplačilom.

Vsi dobrodošli!

Odbor Planice

Vesele božične praznike, polne miru in zadovoljstva ter enako srečno in uspehov polno leto 1978 želim vsem rojakom, prijateljem in znancem v domovini, širom sveta, predvsem pa v Avstraliji

MARIJA in LOJZE KOŠOROK.

Prispevki Cankarjevega

Literarnega Tekmovanja

MOJI STARŠI IN SLOVENIJA

Moji starši so bili rojeni v Sloveniji, ki je del Jugoslavije. Tam so bili rojeni tudi njihovi starši in starši njihovih staršev. Leta 1950 je moj bodoči oče zapustil svoj dom in družino ter se odpravil preko dolgočasno raztegnjenega Oceana v Avstralijo. Tu je našel delo in se z velikimi težavami začel vživljati v novo, tuje in neznano okolje z nezaupnim pogledom na nove, tuje govoreče sodelavce in sosede, o katerih je skrivoma upal, da mu bodo pomagali na noge v neznanem svetu.

Doma v Jugoslaviji je istočasno moja bodoča mama skrbno skrivala pod blazino goreče upanje v skorajšnje svidenje s svojim dragim, ki je odšel v neznano tujino. Iz dneva v dan, tedna v teden in meseca v mesec se je raztegovalo to hrepenenje. Kar je bilo bolečine v srcu, se je kmalu pokazalo na obrazu, ki je postal bled in upadajoč. Pomlad se je izgubila v daljavi. Zamenjalo jo je poletje, toda ona ni opazila lepotnih sprememb narave, še manj lepote celotne, vrtu podobne Slovenije. Vse je šlo mimo nje neopazno, kot lahna meglica v zgodnji pomladi in zamrznilo v ivju. Vrtnice so se razbohotile v najbujnejše cvetove, želele so predramiti njeno zamišljenost. Pa jih ni opazila. Ljudje so začeli opažati njen blede obraz in z dneva v dan tanjšo postavo mladega dekleškega telesa, nje neurejene lase in v daljavo zamaknjen pogled.

Bilo je nekako v jeseni, ko ni mogla več zdržati. S čudovitim naporom je zvekla z vrha visoke omare največji kovček in vanj izpraznila svojo skromno garderobo iz omare. V prvi jutranji zori bi jo lahko naslednji dan videli, kako je s svojimi drobnimi nožicami stopala po znani poti v dolino in od tam, daleč v nepoznani svet. Le bežen oris njenih zlastosvetlih las je iznad velikega kovčka od časa do časa zaplapolal v pozdrav domačiji...

Nekaj dni za tem je že občutila trpko življenje, ki ga je njej in njeni usodi podobnim dajalo taboriščno življenje v Italiji. In tudi tega je bilo konec. Prišla je pot v daljno Avstralijo, pot k njenemu dragemu.

Ko je prišla v Avstralijo, ni padla v naročje sreči. Kje naj ga išče, kam naj se obrne, da ga bo našla? Kod naj gleda, kje naj spi? In še jezika, ki so ga v tej zemlji govorili, ni razumela. Tujci so gledali zbegano in izgubljeno dekle z velikim kovčkom. Približal se ji je časnikar, da bi izmenjal z njo par besed. Nista se mogla sporazumeti. Končno so le našli nekoga, da je posredoval. Njena zgodba je bila tako ganljiva in prepričevalna, razen tega pa še žurnalistično zanimiva, da se je znašla na televizijski postaji. In tako je Avstralija s pomočjo prevajalca poslušala življensko zgodbo hrepenenja moje bodoče mamice. Sreča se ji je nasmejala. Takoj je imela na razpolago več služb in stanovanj. Odšla je na delo k družini, kjer je v

zameno za skrb za otroke dostojno živela.

Med tem je tudi našla sanje svojega življenja in tako sta se nekoga lepega dne ponovno srečala ob čestitkah novih prijateljev, ki so jima želeli srečo in zadovoljstvo v skupnem življenju. Leta 1961 se jima je rodil prvi otrok, deček. In prva deklica. S skupnimi prihranki sta si kupila skromno hišo v katero sta lahko povabila novopridobljene prijatelje.

So moji slovenski starši drugačni od drugih? Kakšen vpliv imajo name? Ljubijo me in skrbijo za moje vsakdanje potrebe. Kupujejo mi tudi darila in me "crtlajo" (a ne preveč). Peljali so me v živalski vrt,

MOJ OČE, SLOVENEK

Moj oče je pravi Slovenec. Ljubi hribe in drevesa, ljubi svež zrak in s snegom pokrite pokrajine. Ničesar zanj ni lepše kot je Slovenija!

Slovenija, dežela notranjega bogastva, sreče in žalosti, domovina duhovnih veličin in moči. Vse te značilnosti Slovenije odsevajo v mojem očetu. Moj oče bi rad ponovno obiskal svojo staro domovino in neprestano pregledovanje slovenskih knjig in fotografij ga dan za danem približuje dokončni odločitvi.

Način njegovega današnjega življenja je še vedno blizu načinu kot ga je poznal doma. Ljubi težko delo z večno mislijo na naš dom,

"WHAT DO I KNOW ABOUT SLOVENIA"

On one of the many and varied jobs I had here in Australia, I made friends with Jack M., a born and bred Aussie. Looking back, I believe the main attraction we held for each other was that, during lunch hour we could get together and talk about subjects that were't exclusively about horses or "aussie rules" football.

From this you must admit that Jack was an exception to the general rule. One day, I don't remember in what connection, I happened to utter the name of Slovenia. "Now look here, mate" abruptly interrupted my Australian friend "you keep bringing up this Slovenia of yours. Its beauty, charm and so forth. I don't know why but I had the impression that this Slovenia of yours was at least as big as Frogland (his expression, not mine.) so the other day, when I took my toddler to the local library, while waiting for him, I thought I'd look over this country of yours in one of those big atlases they've got there. Its a good thing that my nipper took a long time selecting his books because, mate, it sure took me a long time to find Your Slovenia. I had to resort to the index to find its position on the map! Its a bloody joke, mate, that what it is. You know many times you can put Slovenia nito Victoria? Victoria mind you not New South Wales or bloody Western Austra-

na razna otroška zabavišča, na otroški vlak, celo na konjička so me posadili in šli z mano na plavanje in na piknik. Preskrbujejo me s hrano in oblekami. In zdaj, skoro 14 let pozneje, sem njihovo vse življenje. Ni mi žal, da imam slovenske starše. Četudi govorimo doma drugače in ne v angleščini, jih imam nad vse rada in sem ponosna, da sem potomka takih Slovencev. Moji starši so se zdaj že vživel v novo okolje in svojstven avstralski način življenja, imamo tudi mogočno in lepo hišo ter še enega člana družine. Živimo v prijetnem domu v Avstraliji, toda slovenska kri mojih staršev bo za vedno živela v meni in mojih otrokih.

Rosemary Uljan,
Triglavska šola

vrt, avto in sploh vse, kar bi nam izboljšalo življenje in nas osrečilo. On je zelo vesel in družaben. Ljubi smučanje, plezanje po gorah in petje. V največjo odliko pa mu štejem, da je ostal zvest svojim stari običajem in navadam, predvsem pa jeziku svojih staršev.

Moj oče ima veliko voljo do življenja in do napredka. Poizkusi vse, kar misli, da bi mu pomagalo v življenju. Veliko zanimanje ima tudi do svetovnih dogodkov, tehnike in splošnega napredka znanosti.

"Biti ali ne biti", to je vprašanje, a ne za mojega očeta, ker on ve, da je in da bo ostal Slovenec!

Frank Čufer,
Triglavska šola

lia. Over eleven times that how many times."

I tell you Jack's indignation knew no bounds.

I had to admit to him that the size of Slovenia didn't come up to par when comparing it with Australia. (To be precise Victoria area is 227. 618 sq.km. against the 20251 of Slovenia.)

For a short moment I got hot under the collar. But then, knowing Jack as I did, his good nature and fairness, I began to try and convince him that all I had said previously about Slovenia was indeed so.

"Look here Jack, I began, I readily admit your point on the size of my country, but where can you show me in Australia, for all its own beauty, a jewel like Bled or Bohinj, which you so admired in the pictures I showed you.

Or a view to rival that which you get from the top of our Triglav or even the more modest Nanos or Čaven? You've seen and read that book on the world most famous caves. Our Skocijanske caves cannot compare, neither, in size with the Mammoth caves in the U.S.A. But do you remember the Author's description as he told of their "horrendous beauty". One of the world wonders, he called them. I told you about the Postojna caves, beautiful beyond compare.

How can I even to describe to you the majestic beauty of our Alps, the mellower Pohorje or the harsh beauty of the Kras region? The undulating green hills and the ancient forests? My Slovenia is indeed small but in its smallness it encompasses the world itself, such is the variety of its landscape.

The small of the centuries old linden tree in flower, in the middle of the village... people congregating beneath its large branches on a mellow summer evening bursting into some sweet song, or talking about the day events or the prospects of this year's grape or potatoe harvest. Others discussing the latest book by this or that author, comparing, criticising with an assertive manner that would make a professional book reviewer envious. Because, Jack, in our little country illiteracy just doesn't exist. According to United Nations statistics, per capita, we are the most bookwormish people on earth today.

The number of publishing houses in Slovenia is incredibly high and all of them seem to thrive.

Every house, even the poorest has its own little library."

"I'll start coughing in a moment, interrupted Jack, I can feel some bull dust beginning to fly in the air."

"No such thing, Jack. You see, the reason for my people cultural awareness is simple. Without it we would have disappeared as an ethnic entity a long time ago. Our numbers are very small compared with those of our neighbours, and whenever they felt like dropping in, to taste our delicious wines or admire our unequalled panoramas, we never had any other choice but to bend to their might. Mind you Jack, we may bend but nobody managed to break us yet. 900 years they walked all over us, they came and they went, but we are still there. It took the Scots and Irish a much shorter time under the English to nearly completely loose their own languages. Not us Jack. They would come and change Ljubljana for Laibach or Lubiana, or even better Opatje Selo for Opacchiasella! Great empires have come and gone, but we are still there!

I come from the Primorje region, the Slovene littoral, this land inhabited by 300.000 slovenian speaking people, was ceded by the Allies, after the First World War to Italy as her price for betraying her German and Austrian partners. Classical pawns in the game of real-politik, that was us.

And what did signor Mussolini do to us? He promulgated official laws forbidding us to speak our mother's language in any public place.

Schools? You must be joking. My granny taught me to read in my own language. Even the priest in his own church was't allowed to preach in his own language to his congregation. Some tried to comply with the law and in the process killed the Italian language with their atrocious slav accents.

ZDOMEK JE RODOLJUB NA IZPOLNJEVANJU V TUJINI

That poor sod Benito tried terribly hard to achieve in 25 years what in nearly 900 the Hapsburgs and their kin never came even near into achieving.

His efforts may even seem a bit funny today, but at that time it wasn't funny for the young people caught singing a Slovenian song and forced to drink pints of castor oil by the black shirts. But no castor oil could stop my people singing. Talk about the Irish and the Welsh love for singing!

Three of us cannot get together without trying to make a choir! Come to think, it was quite funny at times. Just think of old grandpa Vodopivec being forced to become an Italian BEVILQUA! God in Heaven!!

When the Second War came, our neighbours really went to town, both the black and brown shirted ones outdid each other trying to get rid of the nuisance next door. No more pretensions of legal proceedings, whole towns were burned and pillaged. The brown shirted superman uprooted tens of thousand of our people and sent them to Polish Silesia or into Serbia, the bones of many others are even now fertilizing the nearby fields of Mauthausen and other such showpieces of a schizophrenic culture that can at the same time produce a Mozart and Hitler. I well remember as a youth, watching the covered truck trundle down the steep street that leads from the castle which dominates the city of Gorica. Every morning at sunrise a volley of shots would be heard from behind the castle walls, ten minutes later the truck would come, fresh blood dripping from it on the ancient cobblestones. Another stubborn Slovene who had the temerity to stand in the way of the super race was being taken to the cemetery.

By then we gave up bending and sung lowder then ever on our mountains and in our forests. Their almighty war machine came to silence us.

Many died and all of us suffered terribly. But we never stopped singing.

I remember watching a train departing from the Gorica railway station.

It was going towards the North, towards the great reich. In one of the cattle trucks, attached to the train, my mother was being taken with other 60 women to the slave camps. As the train began to roll off slowly I expected to hear the women begin to wail and cry, instead 60 glorious voices rose in beautiful unison and began singing "Slovenci kremeniti".

This, Jack, is my Slovenia and what I know about it. A beautiful land inhabited by a song loving people. Stubborn people they are, stubborn enough to have kept their culture despite all odds, for centuries past."

Jack was quiet for a moment and then said: "I suppose if you lot would take to 'aussie football' and drink beer instead of that rotten plonk of yours, you'd make fine Australians yet!"

Bless you Jack and our beautiful Australia.

Z. V. Breclj

"Ljubo doma, kdor ga ima". V tem slovenskem pregovoru tiči ena največjih življenjskih resnic, ki se je izluščila iz čustev in razuma naših prvih zdomcev-rodoljubov, a velja za vse zdomce, brez ozira na narod, če le ljubijo svojo domovino. V skopi sreči na delu v tujini, pod poklonimi priganjači in, v borbi s predsodki, človek postane moder.

Kdor zapuša svojo domovino, bodisi začasno ali za stalno, če jo ljubi in, če samega sebe spoštuje, ta ne bo nikdar izgubil iz vidika dejstva, da je on ta, ki jo v tujini resnično predstavlja, a ne njeni uradni zastopniki. Predvsem od njega je odvisno kako li bo tujina sprejemala bodoči dotok njegovih rojakov-zdomcev. Ravno zdomci so ti, ki dajejo najvernejši odsev povprečne kulture svojega rodu. Zatorej resničen rodoljub ne bo nikdar zapustil svojih moralnih obveznosti do domovine.

Pot od zdomca do izpopolnjenega rodoljuba v tujini zahteva čvrstega, delavnega, potrpežljivega, strpnega, poštenega, doslednega in požrtvovalnega človeka, ki se mora pokoravati zakonom tujine, a se mora na vsakem koraku boriti za svoje pravice. Mora pa opustiti vse tiste nenapisane, torej državno ne priznane zakone, ki si jih ljudstvo v raznih pokrajinah iz roda v rod lasti na škodo družbe. (N. pr. maščevanja med rodbinami iz roda v rod.)

Tisti zdomec, ki se preosnovi iz svojih temeljev, to je, da se je odrekel vsega tistega kar je žig rasti njegovega naroda, torej njegove kulture, je odpadnik, izdajalec svoje zemlje, duhoven pohabljenec, ki se je prienačil tujcu. Zapravil je svojo dušo.

Zdomcu-rodoljubu so izročene vse duhovne dobrine s katerimi ga je obogatila domovina, v dosmrtno varstvo in nego za bodoče rodove zdomcev in, da jih po svojih zmognostih vključuje v kulturno življenje nove domovine, kadarkoli se za to ponudi prilika. Na ta način bo zdomec dostojanstveno zadržal svojo narodnost, negoval svojo osebnost in, širil ime in ugled svoje rodne zemlje.

★

Vsi narodi smo člani ene same družine — človeštva. Prosvetljenstvo vsakega naroda raste na trudu posameznikov. Od človekoljubja prosvetljenih narodov je odvisno kdaj bo prosvetljeno človeštvo. Vsak človek ni prosvetljenec pa četudi je olikan in omikan. Zato naj se zdomec v tujini pazi s kom občuje, kajti narava človeku še ne podeljuje take možganske gibčnosti, (razum je še vedno v razvoju) da bi se človek, ki še sebe dobro ne pozna mogel znajti kjerkoli in kadarkoli in takoj pravilno oceniti kdo njemu, oziroma njegovi novi ali stari domovini misli dobro. Pot do izpopolnjenega rodoljuba-zdomca je polna mrež. Ni ga človeka, a še manj zdomca, ki bi se mogel izpopolniti brez trpljenja. Le sanjači žive v veri, da zdomci ne trpe.

Z bivanjem v tujini pričena novo življenjsko poglavje — negotovost. S to se morata spoprijeti neomikanec in izobraženec. Strah, upanje, jeza, nezaupanje, občutek manjvrednosti, žalost, razočaranje in kesanje, ker je zapustil domovino;

hitrejši tok življenja, privajanje na nov družbeni red, izpolnjevanje novih dolžnosti, tuja govorica, ki niti v sanjah ni podobna materinščini; drugačno podnebje, drugačno družabno življenje, pomanjkanje domačnosti s sosedi, kar mu preti z osamljenostjo; skratka tuja kultura ga skuša vreči iz ravnotežja. Zdomec se spopada z največjimi življenjskimi preizkušnjami. Vržen je iz svojih temeljev. Zdaj mu razum doseže še eno neizpodbitno resnico: nikdo se ne rodi za tujino. Nikdo v domovini ne mora dozoreti za tujino. Izpričevalo za to dozorelost dobi šele, ko se s trpljenjem v tujini več ne spoprijema z grenkobo v srcu, ampak ga moško premosti, ker človek raste skozi trpljenje. Le s trpljenjem preizkusen zdomec se povzpne do izpopolnjenega rodoljuba.

★

Bilo bi priporočljivo, da država, ki dovoljuje izselitev, bodisi za stalno ali začasno, svoje državljane, oziroma bodoče zdomce, spozna z bistvenimi življenjskimi razlikami med tujino in domom. Na ta način bi matična domovina preprečila prenekateri življenjski zlom, ublažila so razmerno pogoste pojave čustvene neuravnovešenosti, (Jugoslovenci so v tem pogledu v Avstraliji na prvem mestu takoj za Avstralci) ter zmanjšala število zločinov, ki jih store zdomci v trenutkih obupa, na žalost in sramoto svojih najbližjih, sorjakov zdomcev in svoje matične domovine. Tak pouk bi povzročil tesnejše sodelovanje in skupno proučevanje težav, ki jih povzročajo obojestransko, površna izseljeniška politika med zainteresiranimi državama. Tolažilno je vedeti, da smo Slovenci v tem pogledu najmanj škodljivi svoji rojstni domovini.

S prihodom v tujo zemljo zdomec spozna, da se je z domovino zraščal nevede. Zdaj šele ljubezen do svoje domovine spozna. Med življenjem in smrtjo mu je vklesana v srce. V prvih spoprijemnih z življenjskimi težavami v tujini, se zateče k spominu na njo. Ta mu postane prvo zavetje. Osamljen, njej šepeta o bolečinah, ki jih tujec ne bi razumel, saj mu je ona dala življenjske korenine, z njo je živel v najožnjem razmerju. Daleč od nje, toda njej razgalja svoje srce, v njej išče sebi zdravja.

Zdomec, ki svoje narodno poreklo spoštuje, se bo izognil moledovanju in tarnanju pred domačini, nego se bo zatekel med svoje rojake, ki so mu domovina v tujini.

Vsaka ptica leti k svojemu jatu. Človek hrepeni po sorodni duši. Ni ga človeka, ki more popolnoma neodvisen od drugih ljudi upravljati s svojim življenjem. Zato je prva dolžnost zdomca napram samemu sebi, da stopi v stik s svojimi rojaki v tujini, posebno če nima v njej sorodnikov. Današnjim našim zdomcem ni treba orati izseljeniške ledine. Tudi v Avstraliji so jugoslovenske narodne skupine že dobro organizirane. Važno je le, da nov prišlec pristopi k tisti organizirani skupini svojih rojakov, ki dostojno predstavlja matično domovino v tujini, ki se na bavi z nezdravo politiko, nego predvsem nudi rojakom pomoč, moralno oporo, družabno in kulturno izživljanje med svojimi, ki stremi za sodelovanjem v javnem

življenju nove "domovine" in pri vsakem koraku dviga ugled svojemu narodu v domovini. Edino taki skupini, ki je povezana z domovino, je mogoče vcepiti novim naraščanjem v tujini ponos na narodno kulturno dediščino, da bi jo ti negovali iz roda v rod in tako bogatili kulturno celoto svoje domovine, v ponosu na svoje prednike. Narodni skupini, ki se svoje domovine v tujini ne odreka, nego živi v stiku z njo in z njo raste, se ni treba bati, da bi se je polotil občutek manjvrednosti. Nova odmovina jo bo spoštovala, ker ve, da le od te more pričakovati lojalnost.

★

Dolžnost zdomca, ki si je gmotno že toliko opomogel, čustveno že toliko uravnal, da si že zna sam pomagati, je, da se kot član priključi svoji, resnično rodoljubni, močni narodni skupini, ki si je stekla obojestranski, to je, ugled matične in nove "domovine". Tu si bo izpopolnil svojo osebnost, tu se bo izuril v svojih duhovnih sposobnostih, od tu bo iz sebe segal po širšem obzorju, to, v okviru bratskega izživljanja bo črpal moči za skladno sožitje z domačini. In tu bo spoznal, da je človek, ki ima domovino, polnovreden član človeške družbe. To velja posebno za vse jugoslovenske narode, kajti naša domovina danes uživa svetoven ugled in ima visok vpliv v svojih posegih v mednarodno politiko.

Zdomec oprt na dediščino matične domovine in lastno rast, ki svoje sposobnosti, katere izvirajo iz njegove rojstne zemlje, položi na oltar domovini s tem, da na tujem zida boljše bodočnost ne samo svojim potomcem, nego za njim prihajajočim zdomcem, je za zgled ne samo svojemu ožjemu krogu, nego neposredno, z udinjanjem v javnem življenju, širi dobro ime svojega naroda. Istočasno pa je njegova sveta dolžnost, da priskoči na pomoč vsakemu rojaku, brez predsodkov, četudi ta ni član njegovega društva. Z gostoljubnostjo, ki je značilna za našo domovino, naj sprejema domačine ne samo v svoj dom, ampak, naj jih spozna z delovanjem in družabnostjo svojega "narodnega doma", v svrhu medsebojnega spoznavanja. Tako bo zbližal dva naroda.

Tak zdomec bo mirne duše v Stvarniku zaspal v zavesti, da je v krogu dveh domovin služil ne samo svojemu narodu, ampak delal za blagor človeštva kot izpopoljen rodoljub in človek.

Pavla Gruden

GROHARJEVA SPOMINSKA ZBIRKA

Ob 110-letnici velikega slovenskega slikarja Ivana Groharja so odprli v njegovi rojstni hiši v Sorici spominsko zbirko umetnikovih del.

V Sorici so imeli zbirko Groharjevih del že pred sedemnajstimi leti, vendar je bil omogočen ogled del v župnišču le malo časa. Muzejsko društvo iz Skofje Loke je s pomočjo muzejske sekcije pri prosvetnem društvu Ivan Grohar s Sorice, uredilo zbirko, za katero sta prispevala denar občinska in republiška kulturna skupnost.

Tako v dveh sobah slikarjeve rojstne hiše ni več le zbirka njegovih mladostnih del, ampak so tudi dela iz reprodukcije iz vseh obdobj življenja velikega slovenskega impresionista.

DR. JANEZ EVANGELIST KREK

8. oktobra 1917 je umrl dr. Janez Evangelist Krek. Niti 52 let ni doživel, ko ga je zadela srčna kap v šent Janžu na Dolenjskem, kjer se je ustavil pri svojih prijateljih Bajcich v župnišču, duševno in telesno utrujen od težkih naporov, agitacijskega potovanja po Dalmaciji in Bosni za novo jugoslovansko državo.

Starejšemu rodu so iz osebnega poznanja in doživljana znane njegove velike zasluge za slovenski narod. Rojen pri Sv. Gregorju nad Ribnico v decembru 1865 je obiskoval ljudsko šolo v Komendi pri Kamniku, kjer je bil njegov oče učitelj, gimnazijo in bogoslovje v Ljubljani, se v bogoslovnih in modroslovnih vedah izpopolnjeval na dunajski univerzi, kjer je dobil doktorsko diplomu, se zasebno bavil z obširnem studijem sociologije, narodnega gospodarstva, državoznanstva, raznih književnosti in jezikov.

Govoril je vse slovanske jezike, angleščino, francoščino, nemščino, italijanščino, grščino in hebrejščino. Svoje znanje je bogatil še s potovanjem in proučevanjem razmer v domovini in tujini. Ko se je vrnil v Ljubljano, je posvetil v tedanjih liberalnih okovih trpečemu narodu vse svoje umske darove. Kot stolni vikar, kot profesor bogoslovja, kot državni deželni poslanec je bil neumorno delaven.

Dr. Krek je bil največji slovenski zadrugar, tisti, ki je kreditne, proizvodne in potrošne, stavbene in strojne zadruge povezoval v zadrugi in gospodarski zvezi. Prvo delavsko konsumno društvo in vse njegove podružnice so bile njegova zamisel. Zadrugi misel je zanesel med slovenske in hrvaške Istrane in Dalmatince. Slovenskega delavca in kmeta je z zadrugištvom rešil liberalnih oderuhov.

Dr. Krek je bil tudi naš največji prosvetni delavec. Ustanovil in vodil je do smrti prosvetno matico v Ljubljani, slovensko krščansko zvezo, pozneje imenovano prosvetna zveza, dal pobudo za ustanovitev izobraževalnih prosvetnih društev po deželi, za ustanovitev prosvetnih zvez v Mariboru, v Gorici in v Celovcu. Ko so prosvetne zveze zborovale v poletju 1905 v Narodnem domu v Mariboru, je na velikem vsenarodnem zborovanju kot predsednik poudarjal, da bo prosvetna organizacija branik narodnih meja in verskih svetinj; v njej bo povezana združena Slovenija. In res so imela prosvetna društva velike zasluge za prebujitev in ohranjanje narodne zavesti, za socialno, gospodarsko in kulturno izobrazbo za gojitev gledališke in glasbene umetnosti, na ljudskih odrih, zlasti med slovensko mladino.

Bil je spreten in odlični govornik, a ne le govornik, tudi pisal je neumorno za Dom in svet, Socialne pomenke, Katoliški obzornik in Čas.

Njegovo politično delo je bila ena sama nesebična žrtev za slovenski narod. Vso slovensko zemljo je obhodil od Osojskih planin na Koroškem, od slovenskih goric na Štajerskem do Tilmenta v Reziji, povsod govoril, predaval, se razgovarjal in posvetoval. Nobena pot mu ni bila predolga, nobena prestrma.

Dr. Krek se ni stiskal v ozke meje lastne domovine, njegova pot je šla med brate na jug, tja, kjer oranže zore-med Hrvate in Srbe in brate na severu — Čehe. Na neshetih shodih in zborovanjih, med severnimi in

južnimi brati je govoril in bodril in razvijal svoje velike načrte.

Kljub nesebičnosti in brezmejni požrtvovalnosti v vsem zasebnem in javnem življenju, mu ni bila prizanešana grenka kupa, napolnjena z obrekovanjem. V vsem Krekovem zasebnem in javnem delu sta ga vodili dve veliki misli: Kvišku in Naprej! Delal je vse za napredek in razcvet slovenskega naroda. Nikoli ni podiral, vedno gradil — vse z ljubeznijo.

Od njegove smrti je preteklo že

60 let, vendar lahko priznamo, da njegova ideja še živi, posebno še med nami — izseljenci. Koliko se trudimo, dabi ohranili slovensko besedo in običaje tudi v tuji deželi; da se ne bi slovenski rod izgubil v gneči tujcev. Prav zato je toliko potrebno in vredno kulturno-prosvetno delo vsake organizacije. Le-ta bo družila starejše in mlajše Slovence in tako ne bo slovenski rod nikoli zatrt.

In ko nas prevzame obup, se spomnimo besed dr. Kreka: Kvišku in Naprej!, z ljubeznijo do slovenske besede in slovenskega naroda.

(Po Radiju 2EA)

KJE SO IZGINULE DRAGOCENOSTI?

LJUBLJANA — V podružnično cerkev na Muljavi pri Ivančni gori, v cerkev, ki je sestavni del muzejskega naselja, v katerem je tudi Jurčičeva rojstna hiša, in je spominsko pomembna zaradi arhitekture, slikarstva in kiparstva, je 22. oktobra vlomil doslej še neznan storilec (ali skupina) ter odnesel 12 na steklo slikanih upodobitev Križevskega pota v velikosti 39,5 krat 29,5 centimetra, z oltarja pa je s podstavkov pobral še 12 nabožnih kipcev v velikosti 30 do 40 centimetrov.

Neprecenljiva je vrednost stekleno slikanih upodobitev, katerih značilnost je prav to, da so napravljene na steklo, in poškodovanega oltarja, ki je predstavljal sožitje gotske arhitekture. Plastike, ki so predstavljale angele z različnimi glasbili v rokah, so bile izrežane iz lesa, obarvane in pozlačene. Oltar brez teh angelov pravzaprav nima nobene vrednosti.

nika in dvignil "Delo" v vrh jugoslovanskega političnega časnikarstva. Za izredne uspehe v tem delu je lani prejel najvišje slovensko časnikarsko priznanje, Tomšičevo nagrado, hkrati pa tudi red dela z zlatim vencem.

UMRL JE GLAVNI UREDNIK "DELA"

31. oktobra je tik pred dopolnitvijo svojega 34. leta v družinskem krogu v Novi Gorici umrl za srčno kapo Mitja Gorjup, glavni urednik in direktor publikacij CGP "Dela", član predstva republiške konference socialistične zveze Slovenije in član centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije in do pred kratkim predsednik zveze novinarjev Jugoslavije. Slovensko in jugoslovansko časnikarstvo je izgubilo z Mitjo Gorjupom enega najbolj bistrih peres in organizatorjev, družbeno-politično ži-

vljenje pa predanega bojavnika za demokratične samoupravne odnose v socialistični družbi.

Mitja Gorjup je bil rojen 15. novembra 1943 v Vidmu. Diplomiral je na pravni fakulteti v Ljubljani. Leta 1969 je bil izvoljen za predsednika republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije, nakar mu je bilo 1. januarja 1971 zaupano mesto glavnega urednika "Dela". Takrat 27-letni družbenopolitični delavec se je ves predal izgrajevanju osrednjega slovenskega čas-

Pot Triglava je vedno enaka. Ljubezen do domovine in delo za skupnost se izražata v nenehni prostovoljni delu. Gornja slika prikazuje delo v preteklih letih. Če bi objavili posnetek iz današnjih dni, bi videli da se danes prava tako veliko dela in tudi prostovoljno. Zgodi se, da se delavci utrudijo, toda vedno stopajo na njihova mesta novi, mlajši in še bolj odločni.

DAR NARAVE, S KATERIM JE TREBA ZNATI ŽIVETI

• Če ne štejemo raziskovalnih jedrskih reaktorjev, dandanes že v 20 državah pridobivajo električno energijo iz "nukleark", 194 jedrskih reaktorjev. Po sedanjih načrtih bo njihovo število do leta 1985 preseгло 600, v 39 državah. Hkrati z rajstjo tega omrežja rasteta tudi nemir in nasprotovanje med javnostjo, strah, porojen iz rošimske gobe, pojav, ki so ga nekateri krstili za "atom angst". Javnosti niti ne moti visoka cena jedrskih elektrarn (do 20 milijardih din). Vzemirja se zaradi skrbi za okolje, hkrati pa je jedrski reaktor zanjo nekakšna pripodoba brezupno tehnokratske, centralne, hierarhične družbe, ki je v rokah gigantske industrije in finančnega monopola.

Nedavni pogovori ameriškega podpredsednika Mondala v Beogradu so pokazali, da je po poteh sodelovanja, za kakršnega se zavzema naša država, mogoče premagati tudi monopolistične težnje in atome res varno vpreči v človekov plug. ("Obvestil sem predsednika Tita, da smo uspešno razjasnili stvari v zvezi z dobavo jedrskega reaktorja za Krško in da se bodo začeli načrti v zvezi s tem takoj izvajati," je na tiskovni konferenci v Beogradu izjavil Mondale.)

Zanimivo je, da je zaradi gradnje jedrskih elektrarn največ vznemirjenja prav v najbolj razvitih državah.

• Bivši švedski premier Olof Palme trdi, da je njegova stranka izgubila oblast, ki jo je imela v rokah vsega 44 let, prav zaradi njegovih načrtov o razširitvi jedrske tehnologije.

• Silovite demonstracije v ZRN so zautavile gradnjo dveh reaktorjev in zavrle najdražji jedrski program v Evropi.

• V Franciji se prebivalstvo upira gradnji štirih reaktorjev nad Parizom, v strahu za vode Sene.

• V Lombardiji nočejo jedrskih elektrarn ob reki Pad.

• Aprila je na tisoče Špancev podpisalo peticijo, v kateri obsojajo načrt jedrske elektrarne severno od Madrida kot "odvratno industrijo".

• Zaradi "miroljubnih atomov" si je z ZRN in Francijo skočil v lase Carter. Vzrok: pogodbe o dobavi jedrskega materiala Braziliji oziroma Pakistanu.

• Na Danskem vlada zaradi nasprotovanja javnega mnenja razmišlja raje o uporabi sončne in vetrne energije.

• Nizozemska je glede jedrskih načrtov razklana na dvadela in vprašanje je, ali bodo obstoječima reaktorjema dodali še tri.

• Belgija ima že štiri reaktorje, ki pokrijejo 20 odstotkov potreb po električni energiji in vlada namerava zgraditi še tri, čeprav se del prebivalstva upira.

• Avstrijski kancler je sklenil o "jedrinski prihodnosti" razpisati referendum.

Težav ni le v tistih delih sveta, kjer je lakota po energiji že neznosna. Oziroma tam, kjer imajo na voljo dovolj drugih virov energije.

• ZDA smejo računati na bogate neizkoriščene premogovnike in še povsem nedotaknjeno vodno bogatstvo.

• Velika Britanija ima premoga še za 300 let, povrhu pa nove izvore nafte v Severnem morju.

• Norveška je deželna hidroelektrarn.

• Bližnji vzhod ima kajpada nafte.

Za "atomskim strahom" potemtakem tiči stara želja mnogih dežel po prevladi, "kolonializem v preobleki", kot so v Zahodni Evropi očitali Carterju. Na te težnje je v najvišjih mednarodnih forumih že večkrat opozorila tudi Jugoslavija.

Seveda nihče ne zapira oči pred tehnološkimi nevarnostmi, ki jih pri-

naša uporaba jedrske energije. Ras-točir zalog plutonija, brez katerega ni jedrskega goriva, ne gre prezreti. Toda znanstveniki opozarjajo, da človek še ni izkoristil vseh možnosti za varnejše pridobivanje jedrske energije. Denimo "torijski cikl", pridobivanje energije, oprto na reaktorsko gorivo, ki ga sestavljajo torij (v naravi ga je dovolj), naravni uran in manjše količine U-233, ki je veliko manj radioaktiven kot plutonij in kar najvažnejše, lažje ga je brez nevarnosti prevažati ter uskladiščiti. Strah pred "plutonijevim gospodarstvom", stopnjo človekovega razvoja, oprto na tone radioaktivnega elementa, katerega razpadna doba je kar 24.000 let, je torej nesnovan.

Jedrski energija vsekakor ni hu-dič, ki bi ga bilo treba izganjati. Je pa res, da nas spominja — podobno kot pogled z Lune na Zemljo — kako majhni smo in kako nujno, je, da se naučimo živeti v sožitju. Miroljubna uporaba atoma, opozarjajo mnogi, utegne biti tista čarobna palica ki bo sprta plemena na Zemlji prisilila, da bodo našla skupen jezik.

(Teleks)

PRIJATELJSTVO, MOČNEJŠE OD 16.000 KILOMETROV

Po petih letih je znova v Jugoslaviji. Pravi, da ne le zaradi svojih vojnih tovarišev, s katerimi ga vežejo spomini in usoda — prišel je tudi, da se še enkrat naužije slovenskih lepote. "Čudovita dežela je to, vse imate, gozdove, Alpe, morje, pa na tako majhnem prostoru," vedno znova ponavlja. Ralph Churches, danes 56-leten živahen mož iz daljnega Sydneya, verjetno pred tistimi 36 leti, ko je kot prostovoljec iz rodne Avstralije odrinil v vojno v Evropo, ni niti sanjal, kje in kako se bo zapletla njegova življenjska pot.

V začetku leta 1941 so ga kot pripadnika britanskega korpusa v Grčiji zajeli Nemci, julija istega leta pa je s kolono ujetnikov prišel v Maribor. Prvi "obisk" štarjerskega konca Slovenije ni bil najprijetnejši. "Najprej smo delali na železniški progi v Šetilju, pozneje pa so nas premestili v tabor nad mariborsko železniško postajo, od koč der so nas vsako jutro odpeljali proti Rušam in Fali, kjer smo obnavljali proggo. Vzdušje v Mariboru je bilo moreče, nihče ni nikomur zaupal, vendar sem že kaj hitro ugotovil, s kom se bo treba povezati, da bi sebe in svoje tovariše rešil ujetništva. Nemci so govorili in pisali o "banditih" v gozdovih, bali so se jih, mi pa smo sklepali: če so slabi za Nemce, so dobri za nas!"

Pobeg, ki je prišel v zgodovino

Prvo zvezo s partizani je dobil eden od angleških ujetnikov. "Takrat sem bil vodja tabora. Na progi je delalo blizu 90 ujetnikov, bilo pa je samo devet straž. Tako nas je nekega dne nekaj izkoristilo priložnost: z delovišča smo jo ucvrli proti bližnjemu gozdu in se povzpeli proti Lovrencu, kjer so tabo-rili partizani. Ko sem jim povedal, da nas je doli še več, se je komandant takoj odločil, da osvobodimo še druge, in uspelo nam je!"

Gre za enega največjih pobegov

vojnih ujetnikov v drugi svetovni vojni — partizani so jih v tej akciji rešili nemškega ujetništva več kot 90!

Ralph Churches se spominja, da nekateri njegovi tovariši niso bili najbolj navdušeni za prehod k partizanom, pa si je zato moral pomagati tudi sicer pri vojaki običajnim zabeljenim besednjakom, da so mu sledili.

Med potjo se je kovalo prijateljstvo

Pot je bila šele pred njimi. Treba je bilo na Dolenjsko, kjer so jih čakala letala, da jih prepeljejo v Italijo. In med to potjo se je skovalo prijateljstvo, ki se tudi v dolgih letih po vojni ni razmajalo, nasprotno, celo utrdilo se je. "Bilo nas je čez 90, naša zaščitnica pa je štela le deset partizanov — ni jim torej bilo lahko. Med njimi sta bila tudi moja sedanja mariborska gostitelja Franjo Vesenjaki in Karl Čolnik, ki pa sem ju takrat poznal samo po njunih partizanskih imenih. Potem ko so nas srečno pripeljali da Dolenjsko, je preteklo kar precej časa, da sem se s svojima "zaščitnikoma" ponovno srečal — polnih 28 let."

Preko Barija se je novembra 1944 vrnil v rodno Avstralijo. Za organizacijo pobega je dobil visoko odlikovanje — british empire medal.

Dobro živite.

Več kot šestnajst tisoč kilometrov ga je ločilo od jugoslovanskih prijateljev, pa vendar je leta 1972 uresničil svojo veliko željo, ko je prvič po vojni obiskal Maribor. Pred desetimi dnevi je izpolnil obljubo, ki jo je dal pred petimi leti: še bo prišel!

"Že takrat, ko sem prišel prvič, me je presenetilo, koliko je vaša dežela napredovala," pravi. Vedel sem, da se bo v tistih 28 letih marsikaj spremenilo, vendar pa nisem

pričakoval, da boste tako korenito odpravili tudi najmanjše posledice vojnega opustošenja. Tudi življenjski standard je neverjetno visok, prav nič nižji kot drugod v Evropi. Dobro živite — zares."

"What a lepo!"

Njegova žena Ronthy, ki ga spremlja tudi med njegovim drugim povojnim bivanjem v Sloveniji, prikinava. "Navdušena sva nad vašo deželo in ljudmi, celo tako zelo, dasva se v Sydneyu včlanila v klub slovenskih izseljencev Triglav," vneto pripoveduje. "Sicer ima klub prostoro skoraj uro in pol vožnje od najinega stanovanja, pa vendar ga obiščeva vsaj enkrat. Mesečno prav zaradi naju govorijo angleško, saj nama slovenščina, razumljivo, ne gre preveč dobro z jezika, pa vendar je razpoloženje vedno izredno prijetno. Čest gost Triglava je tudi avstralski senator Mulvihill, ki skoraj vsako leto preživlja dopust v Jugoslaviji in vedno znova ponavlja: "What a lepo!" Prav ima — vsaj za naju je na primer Pohorje, predvsem pa okolica Lovrenca, eden najlepših končkov na svetu! In videla sva že precej sveta."

Tito simbol sreče

Ralph poudarja, da povprečni Avstralec ne bere veliko, tudi o Jugoslaviji ve malo, toda Tita pozna. "Za moje rojake je nekaj simbol sreče, pač človek, ki je znal s svojo vztrajnostjo in sposobnostjo dvigniti neko deželo v upor in potem iz zaostalosti. Spoštujejo ga, pa čeprav različne emigrantske skupine, ki svoje delovanje pogosto skrivajo pod imeni izseljenskih klubov, skušajo očrniti njegovo ime in Jugoslavijo kot tako. Sam si prizadevam s pisanjem člankov v najrazličnejše časopise prispevati k oblikovanju prave slike o Titu in vaši deželi." (Iz "Večera")

2000 INOVACIJ — TUDI OD ZDOMCEV

REKA — Tu je bil vsakoletni sejem izumov in tehničnih inovacij letos že petič in ob tem jubileju je jugoslovanski predsednik Tito sam prevzel pokroviteljstvo.

Razstavljenih je bilo okoli 2000 eksponatov, ki so jih prispevale delovne organizacije iz vseh jugoslovanskih republik, individualni iznajditelji in tudi nekateri inozemski razstavljalci. Posebne pozornosti je vredna tudi udeležba delavcev, ki so na delu v inozemstvu, pa so prišli razstavljat domov (trije avtorji z 10 izumi).

Med najzanimivejšimi eksponati "Rast 77" je bil vsekakor sistem Metala iz Opatije za ogrevanje stanovanj s sončno energijo. Predvidevajo tudi destilacijo vode s tem brezplačnim izvorom toplotne energije, razstavljeno pa je tudi zbiralno zrcalo, ki usmerja koncentrirane sončne žarke na mrežo za peko čevapčičev.

Posebno pozornost je vzbudil iznajditelj varčevalnega lonca, v katerem voda še enkrat hitreje zavre pri manjši porabi plina. Iznajditelj Alojz Tomazin iz Cimosaja je razstavljal še posebno vrtalno glavo in masko za umetno dihanje. Njegov tovariš inž. Ivan Pavinčič iz Tomosa pa rotacijski motor, ki pri 60 ccm prostornine razvija 20 KM.

Primorski Socialni Klub "JADRAN"

ADRIATIC SEASIDE SOCIAL CLUB

LOT 3, DUNCANS LANE
DIGGERS REST 3427
MELBOURNE, VIC., AUSTRALIA

Odbor in članstvo kluba "JADRAN" iz Melbournu želi vsele božične praznike in srečno leto 1978 vsem slovenskim rojakom v Avstraliji, po svetu in v domovini.

NAJNOVEJŠE NOVICE

iz domovine in iz našega življenja zveste iz jugoslovskega tednika "NOVO DOBA", ki ima v vsaki številki tud istran v slovenščini. "Novo doba" izhaja vsak torek. Časopis lahko kupite v vseh večjih časopisnih prodajalnicah in na mnogih železniških postajah. Cena izvodu 30 c.

Naši mladi tekmovalci

ŠPORTNI DAN

Dne 30. oktobra je bil na zemljišču slovenskega kluba "Jadran" velik živ-žav. Staro in mlado se je pripravljalo na nekaj važnega, nekaj velikega. Odrasli so se merili v balinanju, mladina pa v atletiki. Na ta športni dan so prišli vsi Slovenci vseh štirih klubov Victorije. Prvič, da se zbrala mladina v takem številu. Ob tej priliki se zahvaljujem učiteljici solvenske dopolnilne šole kluba "Planica", Luciji

SRNEC, ki je pripeljala tako lepo število otrok. Hvala gospej in gospodu Ceffarinu, ki sa povabila učence slovenske osemletke iz Maribyrnonga.

Seveda ne smemo pozabiti glavnega organizatorja tega dne, referenta za šport pri Jadranu, g. Dragota Vlaha, ki je tako imenitno uredil športni teren, da je že s tem prebudil v otrocih željo po tekmoivanju.

Lepo je bilo gledati tekmovalce, ki so nestrpno pričakovali signalni strel in ki so napeli vse sile, da bi se najbolje uvrstili. S ponosom so hodili po zemljišču s trakovi za prva, druga in tretja mesta.

Čestitamo vsej mladini, posebno še prvakom ter jim obljublamo, da jim bomo omogočili še več takih srečanj.

Ob tem prvem športnem dnevu smo spoznali, da je naša mladina željna športnih podvigov in tekmovanja. Tekme so vzeli resno in so res dali od sebe svoje najboljše. Tekmovali so od najmlajših (najmlajši je imel komaj 4 leta) pa do mladincev. Zato je potekel ves popoldan, preden so se zvrstile vse starostne skupine v številnih disciplinah. Organizatorjem so že zmanjkovale sile, ko se je mladi rod še le prav razživel.

Nekateri so se prijaviili prepozno, zato niso prišli na vrsto. Naj ne bodo užaljeni. Ob naslednji pomeritvi se morajo pač prej prijaviti, pa bodo prišli na svoj račun.

Odbor "Jadrana" čestita vsem, ki so ta dan naporno delali na katerem koli področju, posebno pa ekipam, ki so osvojila prva mesta. Te so: četvorka S.D.M., Trojka S.D. Planica in ženska ekipa S.K. Jadran. G. Grbcu pa želimo, da bi še vnaprej tako vneto delal za našo mladino, ker bo tako tudi sam ostal večno mlad.

Športni dan pri Jadranu

OKTET GALLUS V ZDA IN KANADI

Oktet Gallus bo pod umetniškim vodstvom Milivoja Šurbeka od 5. januarja prihodnjega leta do srede marca gostoval v ZDA in Kanadi, kjer bo v organizaciji največje managerske firme v ZDA Columbia odpel kar petinpetdeset celovečernih koncertov v državah: New York, New Fordland, New Brunswick, Ontario, Iowa, Obedakoti, Montana, Idaho, Washington, Oregon, California, kjer bo pripravil kar trinajst celovečernih koncertov, Arizona, New Mehiko, Missouri in še nekaj drugih.

NAGRAJENA SLOVENSKA DIJAKINJA

TRST — Dijakinja slovenske nižje srednje šole "Ivan Cankar" iz Trsta Tanja Kuret je prejela pomembno nagrado na slikarskem natečaju ob 24. dnevnu združene Evrope, ki ga je razpisal evropski izobraževalni center iz Bruslja; Kuretova je edina nagrajena nižješolka iz Italije v starostni skupini od 14 do 16 let.

PESNIKA ISKALCA

— Državna založba Slovenije, založnica "Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev" je predstavila tretjo knjigo ZBRANEGA DELA SREČKA KOSOVELA. V uredništvu prof. dr. Antona Ocvirka je knjiga izašla v dveh letih, obsega 964 strani teksta in 365 strani opomb s kazalom pesmi in verzov. kronološkim kazalom pisem in imenskim kazalom. Knjiga je izšla v nakladi 3000 izvodov in je naprodaj po 420 dinarjev.

12 NOVIH ELEKTRARN

LJUBLJANA — V pičlih desetih mesecih — od decembra tega leta do oktobra leta 1978 — bo dokončanih in vključenih v jugoslovanski elektroenergetski sistem 12 novih elektrarn s skupno močjo 211,4 megavatov, ki bodo letno lahko proizvajale okrog deset milijard kilovatnih ur električne energije.

Tolikšno število novih elektrarn v tako kratkem času predstavlja svojevrsten jugoslovanski rekord.

SLOVENSKI NARODNI DAN

V prijetnem razpoloženju Hilton hotela na sredi mesta Sydney smo 28. oktobra proslavljali ustanovitev prve slovenske države pred 59. leti (ob razpadu Avstro-ogrske).

Bilo nas je okrog 80 ljudi. Celo gospod Wran je poslal svojega predstavnika, da počasti Slovence in predstavnik opozicije je tudi imel lep nagovor, še kar točno se je naučil nekaj podatkov o naši zgodovini in prisotnosti tukaj v Avstraliji. Nekaj drugih narodnih skupin je poslalo svoje opazovalce, bilo pa ni zraven predstavnikov dveh velikih slovenskih društev v Sydneyu. Verjetno so balinali ob luči gori "na zemlji" ali doli na Bibby's poti, ali pa načrtovali svoje domove in dejavnosti.

Tudi sam, kot neke vrste pesnik, sem bil zraven na proslavi. Bolj kot zanimivost slovenskega nekonformizma, se mi je zdelo.

Govori so bili lepi, preudarni in dostojni. Nobenega cikanja ni bilo, ne na levo na desno. Potrkali smo se po prsih, ker so naši predniki bili zraven pri rušenju Hasburgov in velikonemštva. Take nagovore bi se lahko poslušalo vsepovsod, tukaj po Avstraliji in tudi v lepi slovenski deželi za morji.

Shod je bil dober, soba polna. Naše slovenske žene zares okusno oblečene. Med zobanjem okusnih vendar ne pretiranih dobrin smo se potem pogovorili o marsičem navadnem in tudi važnem. Pogovorili smo se, ko je bilo uradnosti kraj, tudi o priznanju slovenskega jezika v srednjih šolah NSW in o prepotrebem delu pri pripravljanju učnega načrta.

Organizatorji so zares okusno in dostojno pripravili to proslavo. Vendar nekje odzadaj, v podzavesti sem imel občutek, da gledam Cankarjevo komedijo Za narodov blagor, kajti našega preprostega naroda ni bilo zraven, ali pa: bolj malo ga je bilo.

Potem sem se spomnil ustanovitve druge slovenske vlade, ob koncu druge svetovne, nekje na Vipavskem, je menda bilo. In sem si mislil: obakrat smo bili Slovenci razdeljeni. Najprej v avstrijski armiji kot poslušni vojaki in državljani in tudi kot uporniki v Judenburgu, in zatem med okupacijo v drugi svetovni vojni kot domobranci in partizani. Obakrat so nam Nemci in Lahji delili, ali hoteli vzeti, ali obržati našo zemljo. Obakrat so nam bili Rusi zavezniki, seveda, v drugi svetovni vojni so bili precej drugačne barve. Vendar? Obakrat so ustanovljene slovenske vlade predstavljale tiste, ki so se uprli tujcem. Vendar nam je druga slovenska vlada bolj v spominu, kajti zavolj nje smo šli nekateri po svetu in nekateri nje člani so še na vladi, čeprav so že ostareli.

Potem sem se vprašal in rekel! Tako proslavljanje ne prispeva k avstralski skupnosti, je politično dejanje, ki se Avstralije ne tiče. Tista Wranova in liberalna poslanca, sta nas počastila zavolj vladnosti in ker rabijo naše galsove zdaj ob bližnjih volitvah.

In čemu bi proslavljali vlade prejšnjih slovenskih rodov, mi ki smo se naselili tukaj v Avstralijo, zapustili staro domovino in sprejeli državljanstvo nove domovine. Ako

MLADINA NA NAŠEM RADIJU

Da ne boste mislili, da so pri slovenskih radijskih oddajah v Sydneyu le priletni in stari ljudje, vam bomo danes na kratko predstavili naši najmlajši napovedovalki.

Ena izmed njih je Helena POSEGA, stara 20 let. Živi v Croydonu, majhnem predmestju na zahodni strani Sydneya. Na eni izmed radijskih oddaj je takole pripovedovala o sebi:

"Rojena sem v Avstraliji, v Croydonu. Tudi osnovno šolo sem obiskovala tukaj. Seveda sta me mama in oče vedno učila slovensko. Vedno sem morala pisati pisma stari mami domov na Veliko Bukovico pri Ilirski Bistricki. Ko sem bila malo večja sem redno obiskovala slovensko dopolnilno šolo v Sydneyu. Po končani osnovni šoli v Croydonu sem obiskovala High School v Five Dock. Tam sem ostala do leta 1972 in končala prvo polovico tretjega letnika, nakar sva z mamo odpotovali v lepo Slovenijo, kjer sem ostala kar pet let. Šolo sem nadaljevala v Kranju. To

Helena Posega

se imamo za avstralske državljane in če se ne mislimo vrniti v stari kraj in ga spreminjati po naših nazorih, potemtaka je vsakršno politično proslavljanje za nas brezpomembno. Kot politično dejanje, povrh tega nima "haska". Kot shod starih, enako mislečih prijateljev, je vsekakor prijetno doživetje, ki ima lahko veliko koristnih posledic, vendar bi bilo lahko ob vsakršnem letnem času.

Če že hočemo in želimo proslavljati naše slovenstvo, kar nikakor ni napak, saj tudi Škotje, Nemci, Lahji in tudi drugi tako delajo, zakaj ne bi proslavljali svojih pesnikov, pisateljev, znatvenikov. Tako čaščenje ne bo imelo političnega prizvoka, vendar bo potrdilo naše kulturno in plemensko izročilo tu pod južnimi zvezdami.

In če ste potrpeživi z mojimi misli to tod, našim slovenskim izvoljenim in neizvoljenim starešinam tu v Avstraliji in pa njih podpornikom predlagam tole:

Zakaj ne bi letno raje proslavljali ustanovitev prvega slovenskega društva ali skupine tu pod južnim križem. Mislim, da se bomo o tem lažje zložili kot pa izbirati med slovenskimi vladami tamkaj za morjem. In če komu ni všeč poslavljati prvega društva ali skupine, dajmo najti ven, kdo je bil naš prvi priseljenc ali priseljenka v Avstralijo in naj nam bo ta dan v čast, da smo tudi Slovenci prispeli na to peto celino in da mislimo tukaj

je bilo leta 1972. Veliko bi lahko povedala, kako težko je bilo v prvi gimnaziji. Slovenščina mi je delala skoro nepremostljive preglavice. Vedno sem mislila, da me ima profesor slovenščine na piki, pa medna ni bilo res. Vedno, ko sem bila vprašana, sem mislila v angleščini in tako zamudila odgovor. Slo-

Liza Reja

venske besede sem se pač učila na pamet. Vzelo mi je več let, da sem se prilagodila tamkajšnjemu načinu učenja in življenja. Četrto gimnazijo sem uspešno končala lansko leto in se nato vpisala na filozofsko fakulteto Ljubljanske univerze. Odločila sem se za študij jezika: francoščine in angleščine.

Vkljub vsem prijetnostim v domovini sem se še vedno spominjala mladih let v Avstraliji. Kot avstralska državljanka sem tudi mislila, da imam v Avstraliji dobre možnosti za študij in bodočnost in tako sem se s pomočjo tete in strica vrnila in se vpisala na tukajšnje

univerzo. Pred mano je še nekaj tednov do konca prvega leta študija, nato pa mi ostaneta še dve leti.

Na Slovenijo veliko in pogosto mislim. Rada sem imela kraje doma, veliko sem planinarila in smučala, imela sem veliko prijateljev in prijateljic in si z njimi pogosto dopisujem. Slovenščina mi zdaj ne dela težav. Čitam slovenske knjige in časopise in sem vesela, da morem od časa do časa spregovoriti slovensko besedo tudi na našem radiju."

Druga in sicer najmlajša napovedovalka na naših radijskih oddajah je 15 letana Liza REJA, ki stanuje v Five Dock, le nekaj sto korakov od začasne radijske postaje 2 EA. Tudi Liza je bila rojena v Avstraliji, v Croydonu kot Helena. Pred leti se je s starši vrnila v domovino in tam preživela kar pet let v Brdih, kjer je imel oče gostilno. Ker se je družina odločila za začasno vrnitev v Avstralijo, se je Liza ponovno znašla v Sydneyu. Hodi v srednjo šolo in je pred tedni dokončala 4 leto High School. Liza govori izredno lepo slovenščino, kar je pač v glavnem zasluga njenih staršev in pa dejstva, da je bila mlada v Sloveniji. Ima še mnogo skritih talentov, o katerih pa ne govori rada. Zelo dobro igra klavir in izredno lepo poje. Leta 1972 je bila pevka pri mladinskem pevskem zboru in je nastopila v Cellyu. Na televizijskem sporedu "Veseli tobogan", ki ga vodi Jana Osojnik je kot solistka zapela pesem "Moj očka".

To sta v kratkem naši najmlajši radijski sodelavki. Če bo ravno prilika, pa drugič kaj več še o ostalih članih slovenskih radijskih oddaj.

KONČANO BORŠTNIKOVO SREČANJE

29. oktobra se je v Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru končalo letošnje Borštnikovo srečanje. Kakšnih 30.000 gledalcev si je ogledalo kar 83 gledaliških prireditev. Na sklepnih slovesnostih so podelili najvišje odličje Vidi Juvanovi. Borštnikove diplome so prejeli Rudi Kosmač, Ivanka Mežan, Jana Šmid, Jože Babič, Melita Vovk-Štihova, Alenka Bartol, Anica Sicer in Livij Bogatec. Diplomo za najboljšega mladega igralca je dobil Marjan Trobec, žirija občinstva pa je nagradila igralko SNG Maribor Pavlo Brunčkovo.

MERNARODNO PRIZNANJE LJUBLJANSKEMU FESTIVALU

Festival Ljubljana, ki je letos poleti slavil svoj 25-letni jubilej delovno in brez zunanega blišča ter ob skromnih finančnih možnostih, je dobil za svoje delo in dvig kvalitete v zadnjih letih veliko mednarodno priznanje. Na generalni skupščini Združenja evropskih festivalov, ki je bil 24. in 25. oktobra 1977 v Bruggesu so namreč izvolili Festival Ljubljana za novega člana tega združenja, kjer bo v družbi vsega 35 mednarodnih festivalov, med katerimi so sama svetovno znana imena kot Edinburgh, Atene, Bergen, Holland, Praga, Salzburg, Verona itd.

RAZSTAVA "CANKARJEVO GLEDALIŠČE" NA DUNAJU

V dunajskem "Theseustempel" je bila razstava "Ivan Cankar in gledališče", ki v kronološkem pregledu spremlja uprizoritve Cankarjeve dramatike. Ob otvoritvi sta govorila rektor dunajske akademije upodablajočih umetnosti dr. Franz Mairinger in podpredsednik Slovenske akademije za znanost in umetnost dr. Bratko Kreft. Razstavo je otvoril jugoslovanski ambasador na Dunaju dr. Novak Pribičević. Poudaril je, da ta razstava v glavnem mestu avstrijske republike pomeni pomemben korak pri krepitevi kulturnih stikov med dvema sosednjima državama. Zelja je, da bi to dejanje prispevalo k boljšemu medsebojnemu spoznavanju in razumevanju, hkrati pa naj bi seveda prispevalo k skupnemu raziskovanju medsebojnih vplivov in pobud med obema sosednjima kulturama.

Vaš
Bert Pribac

TRIGLAV IMA PESTRO ZGODOVINO

Če bi podrobneje pobrskali po triglavskem arhivu, bi našli marsikatero zanimivost. Med drugim bi ugotovili, da je bilo v kratkih šestih letih triglavskega obstoja na naši zemlji že nad 30.000 Slovencev in prek 600 tujih gostov. Takih, ki so prišli le priložnostno, je bilo kakih 2 tisoč, med njimi okrog 500 Avstral-

cev. V zapiskih bi našli tudi kakih 400 različnih imen članov in prijateljev Triglava, ki so vložili v prostovoljno delo za našo skupnost nad nad 20 tisoč ur prostovoljnega dela. Z gradnjo našega doma se bo številka povečala še v visoke tisoče. Pa naj tak Triglav ne bi imel bodočnosti? Da, ima jo, ker je NAŠ.

ŽENSKÉ HITE OD VRHA DO VRHA

PRVA ŽENSKA ZMAGOVALKA TRIGLAVA
Slovenka letos 7350 metrov visoko v Hindukušu

Zoisovi in Nacquetovi bohinjski kosezi, pastirji, lovci in fužinarji so pred 200 leti prižigali zelene luči po slovenskih gorah, bili so Kolumbi, pionirji najzgodnejšega planinstva.

Za Bohinjci in Dolinci so poneli lepoto in veličino planinskega sveta daleč v svet "trentarski sokoli". Ko so Triglavski prijatelji 92 let po prvem pristopu na Triglav postavili na Ledinah (2408 metrov) na južni strani Triglava, kjer stoji danes "Planika", prvo planinsko postojanko, Triglavski tempelj, in sta oče in sin, **Jože in Lovrenc Škantar** — šestove zgradila in z lesenimi klini in komarčami zavarovala pot z Ledin proti Malemu Triglavu, je bil dostop nanj lažji in varnejši.

Kakor so bili Hacquetovi "štirje srčni možje" iz Bohinja s "ta vel'kim Jurjevcom" na čelu polnih osem let prej na Triglavu, kot je Jacques Balmat pripeljal dr. Paccarda na "streho Evrope" Mont Blanc, tako je bila tudi prva ženska **Rozalija Škantar-Šestova** na Triglavu 1870, komaj 62 let potem, ko so chamoniški gorski vodniki leta 1808, 22 let, po prvem pristopu na vrh Bele gore, pripeljali pol živo, pol mrtvo Marijo Paradis na Mont Blanc.

Rozalija Škantar-Šestova je bila ob vzponu na Triglav stara dvajset let, umrla pa je leta 1911, stara 61 let. Prva ženska zmagovalka Triglava je bila kasneje tudi prva oskrbnica druge slovenske planinske postojane, Vodnikove lesenjače na Malem polju, nekaj nižje od sedanjega Vodnikovega planinskega doma na Velem polju (1805 metrov).

ŽENSKÉ HITE OD VRHA DO VRHA

Leta 1838, 52 let po prvem pristopu na Mont Blanc, je "nevesta Bele gore" organizirala pravo odpravo gorskih vodnikov in nosačev iz Chamonixa na vrh Mont Blanca (3807 m). Ko govorimo o teh amakonkah gora, ne smemo pozabiti, da so napadale in osvajale težko dosegljive vrhove in stene še v krinolinah.

Za šestovo so se uveljavile tudi druge. Med Piparji ne smemo prezreti Pavle Borštner, Maše Švigljeve, Jelice Hrovatove in drugih. Tri leta za Rozalko Škantar so se povzpele na teme Triglava navdušene ljubljanske planinke Julija Mos, Ljudmila Klemenčič in Hilda Krišper. Ženski obiski Triglava so se nato naglo množili. Planinstvo se ni razvijalo samo v Julijskih Alpah in Karavankah, ampak tudi v Grintovcih, Kamniških in Savinjskih palninah. Tudi ženske so hitele od enega vrha do drugega, od enega uspeha do drugega...

Skalaši so bili po letu 1921 jedro slovenskega planinstva. Z dr. Henrikom Tumo, dr. Klementom Jugom in številnimi drugimi so Slovenci stopili v korak z drugimi naprednimi alpskimi narodi. Med skalaši zasledimo tudi odlične zastopnice plezalnega športa in alpinizma Anko Tuma, Jožo Čebulj, Ano Escher, Nevino Rebek, Miro Marko Debeljakovo, Pavlo Jesihovo in številne druge.

Mira M. Debeljakova ni bila samo odlična plezalka in alpinistka, prva zmagovalka tisočmeterske stene Kanjavca in 900-meterske severne stene Špika in mnogih drugih sten. Bila je tudi odlična predavateljica, pisateljica in požrtvovalna tovarišica.

Vidno in visoko mesto zavzema tudi Pavla Jesihova, ki je s svojimi soplezalci potegnila odlične, težke in najtežje prvenstvene plezalne "skalaške" smeri v Jalovcu, Sitah Travniku, Rakovi Špici, Škratici, Špiku, Triglavu in nad Krmo, pač povsod, kjer je bilo treba preplezati in ukrotiti nekaj izredno težkega in posebnega.

Mira M. Debeljakova je plezala tudi v Gamsovem robu v ostenju Mangarta ter v zahodnih Julijcih in Dolomitih. Skupaj z Ano Escherjevo, ki je plezala v Jalovcu, Špiku in široki peči, pomeni odlična trojica skalašic vrh našega medvojnega plezalnega športa in alpinizma.

NOVI USPEHI IN ZMAGE

V navezi s Slavkom Prevcom in Stanetom Hudnikom je Nevina Rebek kot prva Slovenska avgusta 1923 preplezala Slovensko smer v severni steni Triglava. Za Ano Klaver je bila Nevina Rebek druga plezalka, ki je preplezala to steno. Klaverjevi je to uspelo septembra 1909.

Med domačimi skalašicami in plezalkami zavzema vidno in častno mesto med obema vojnama v naših gorah tudi lektorica angleškega jezika naljubljanski univerzi miss Fanny Copeland, ki je bila tudi dobrotnica Skale in je slovenski planinski

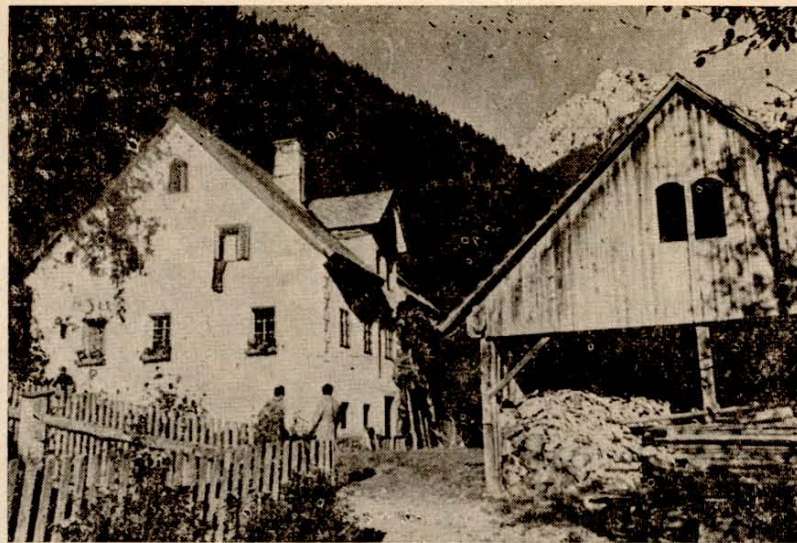
svet v pisani besedi predstavila svetu.

Nato so po prvi in drugi vojni posegeli v boj s stenami in grebeni Staza Černič, Polonca Matičič, Jožica Terček, Danica Pajer in mnoge druge iz Celja, Kamnika, Tržiča, Ljubljane in drugih planinsko-alpinističnih središč. Vrh sta gotovo dosegli inž. Nadja Faidiga, ki je bila prva ženska sploh v 1200-metrski severni steni Matterhorna, in prof. Barbaka Lipovšek-Ščetinin, ki je prečklal 10 kilometrov dolgi greben Pik Lenina v višini nad 7134 metrov. Obe se ponašata še z uspehi in zmagami v skupini treh Zin, Piz Badile, Matterhornu, Eigerju in Grandes Jorasses, Grand Charmozu, Druju in povsod tam, kjer je bilo treba čestokrat znati tudi mnogo tistega, česar se niso učile v nobeni plezalni šoli ali tečaju.

To je med drugimi dokazala tudi najmlajša predstavnica vrhunškega alpinizma Slava Mrežar, ki se je letos povzela v Hindukušu na 7350 m visoki srednji vrh zahodnega Nošaka.

Ko stopamo v jubilejno leto Triglava, 905-letnico, ko je bil Triglav prvič omenjen v uradni listini, in 200-letnico prvega pristopa na "očakov Kranjskih siv'ga poglavarja" je v Sloveniji poldrugi milijon vsakoletnih ljubiteljev in obiskovalcev planin in Triglava. In prek 100.000 organiziranih slovenskih planincev, plezalcev, alpinistov in gorskih reševalcev, včlanjenih v prek 150 matičnih planinskih društvih, stotih pionirskih in mladinskih ter v 50 alpinističnih odsekih ter 15 postajah gorske reševalne službe.

(Iz Nedeljskega)

NEDVOUME OBVENNOSTI DUNAJA

BEOGRAD — V zvezi z nedavno izjavo avstrijskega zunanjega ministra Pahra, da je Avstrija izpolnila vse svoje obveznosti do koroških Slovencev, je predstavnik jugoslovanskega sekretariata za zunanje zadeve Mirko Kalezić dejal:

"Želeli bi predvsem poudariti, da ne gre za nekakšno "slovensko vprašanje", temveč za zelo jasne in precizne mednarodne obveznosti, ki jih ima Avstrija po državni pogodbi glede na zagotovitev pravic slovenski in hrvaški manjšini v tej državi.

Kalezić je tudi povedal, da bo podpredsednik jugoslovanske zvezne vlade in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić uradno obiskal

Vatikan 16. in 17. novembra. Ob tem obisku bo Minića sprejel papež Pavel VI.

V zvezi s tem obiskom je Mirko Kalezić v odgovorih na vprašanja novinarjev dejal:

"Odnosi med SFRJ in Vatikanom temelje na protokolu iz leta 1966 in so meddržavne narave. S tem je sprejeto dejstvo, da je odnos med rimskokatoliško cerkvijo in državo notranja zadeva SRF Jugoslavije. Na takih temeljih je v odnosih med Vatikanom in Jugoslavijo opaziti ugoden razvoj, kar zadeva sodelovanje Vatikana in rimskokatoliške cerkve v Jugoslaviji na meddržavnem področju.

OD NEODBRANE ŽIVINE DO PRIMEROV NA TELEVIZORJU

Stali smo v dolgih vrstah moških in ženskih sredi taboriščnega hleva na nemški zemlji pod angleško upravo. V spodnjem perilu smo razkožovali svoje mišične talente. Otipavali so nas za tako delo izurjeni delavci anglosaksonskega kolonizacijskega humanizma. Prišla je na vrsto tudi podpisana. "Take kravice so nam potrebne", mi je dejal Avstralski odbiralec človeške živine, med tem ko me je poželjivo pogledal in celo potrepljal po zadnjici. Kri mi je šla v glavo. Molčala sem, ker nisem imela strica v Ameriki, da bi me nimiral za emigracijo v USA. V južno Ameriko nisem imela name, kajti tam so se zbrali pripadniki meni odvratanne ideje.

Končno so nas dognali do Genoe, pristanišča v Italiji. Vsak si je moral pripeti na prsa številko. Čeprav sem bila glavna pomočnica za vse delo celotnega transporta, približno 2000 glav, torej soodgovorna za red in disciplino, se mi je vsa moja bit uprla, da si pripnem številko na prsa. Angleški major, ki ni imel drugega izhoda, ker sem bila, to vam v vsej skromnosti povem, endina pismena ženska, ki je obvladala pet jezikov v pisavi in govoru, kakor, da je pristal na moj pogoj: da se vkrcam brez številke. In brez številke sem prišla v Avstralijo. Takrat sem se v duši zaprisegla svoji domovini.

V Avstraliji sem bila služkinja za hotelsko služinčad velikega državnega hotela, dekla na farmi, kuharica na drvarski žagi v nekem pragozdu, tovarniška delavka, okusila sem celo svobodo malega farmerja na lastnem koščku zemlje in spoznala znoj kmeta; Bila sem tudi uradnica in, zdaj sem že 15 let bolničarka brez kvalifikacij.

O predsodkih, ki sem jih doživela, bi lahko napisala za celo knjigo črtic iz življenja izseljenikov. Cello opljuvali so me, češ, da sem komunist in špijon. Nič za to. Danes sem avstraljanka državljanka. Ni jih vrat, da bi jih ne odprla, če hočem. Če ne z milo, s silo. Edin naslov, ki sem si ga zaslužila v 30 letih izseljeniškega življenja je JP. Nikdo me ni in ne bo oropal mojih pravic.

Pred nekaj dnevi me je rojakinja obvestila, da bodo naši otroci na televiziji. Opravljam nočno službo. Toda dočakala sem tisto uro... Kdor jih je videl in ni gledal dalje od televizijske slike, je bil menda zelo vesel. Mene pa je stisnilo pri srcu, da sem se glasno zjokala. Kajti če bi bili enakopravni, bi nikdo ne vabil emigrante na televizijo, da si jih avstralski živelj ogleda. V tolažbo mi je edino to, da so bili naši, jugoslovanski otroci povabljeni kot prva etnična skupina v začetku dobe enakopravnosti vseh narodov Avstralije; na glavni oltar v življenju povprečnih ljudi in, zvezdnikov. Tisti, ki smo med njimi, pa premišljujemo o zablodi človeštva v borbi za vsemogočni bankovec.

Pavla Gruden

PAPEŽ SPREJEL

MINICA

VATIKAN — Papež Pavel VI. je 17. novembra dopoldne v svoji knjižnici sprejel jugoslovanskega zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića ter se z njim pogovarjal 35 minut. Papež se je nato srečal še s člani jugoslovanske delegacije, ki so Minića spremljali na uradnem obisku v Italiji in v Vatikanu. Miloš Minić se je sestel tudi z vatiškanskim državnim sekretarjem, kardinalom Jeanom Villotom.

Miloš Minić je papežu sporočil pozdrave predsednika Tita, ki globoko ceni vlogo poglavarja katoliške cerkve v mednarodnem življenju, papež Pavel VI. pa je z izbranimi besedami, ki so odražale najgloblje spoštovanje, visoko ocenil angažiranje jugoslovanskega predsednika za mir in vzpostavitev pravičnejših odnosov v svetu.

Miloš Minić se je papežu zahvalil za topel sprejem ter dejal, da se strinja z ugotovitvami, podanimi v govoru. Izrazil je prepričanje, da se bodo odnosi med Svetim sedežem ter SFRJ še nadalje uspešno razvijali, in sicer tako na mednarodni kot bilateralni ravni.

Papež Pavel VI. ter zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić sta v pogovoru med štiri oči ugotovila, da so pogledi obeh držav na najpomembnejša mednarodna vprašanja skladni. V pogovoru s svojimi sodelavci je Miloš Minić kasneje ocenil, da je bilo njegovo srečanje s papežem Pavlom VI. izredno uspešno.

Miloš Minić se je srečal tudi s predsednikom krščansko-demokratske stranke Aldom Morom.

Papež Pavel VI. je pozdravil jugoslovanskega zveznega sekretarja Miloša Minića z besedami:

"Sveti sedež z zanimanjem spremlja in zelo ceni akcijo, ki jo razvija Jugoslavija za čedalje boljše sodelovanje na mednarodnem področju. Vaša država se s posebno pozornostjo posveča problemom miru, ra-

zorožitve, spoštovanja pravic manjšin, podpore, do katere imajo pravico države v razvoju. V teh dneh Jugoslavija zelo aktivno sodeluje na sestanku, ki pravkar poteka v beogradu kot nadaljevanje konference o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Sveti sedež bi rad s svoje strani prispeval, s sredstvi, s katerimi razpolaga, k napredku vseh ljudi in narodov.

Iz te zgodovinske izkušnje je cerkev črpala trdno prepričanje, da je urejeno in plodno sodelovanje med različnimi človeškimi skupnostmi možno — tako znotraj posamezne države kakor tudi na mednarodnem področju.

Znano vam je, koliko smo se trudili in zavzemali za razvoj odnosov med svetim sedežem in jugoslovansko vlado. Drago nam je, ker lahko ugotovimo, da so rodili dobre sadove. Naša želja je, da bi tudi v prihodnje dajali nadaljnje in še boljše rezultate v obojestransko korist. Sveti sedež bo lahko uspešneje prispeval k izpolnitvi te želje, če bo mogel v polni meri računati s tem, da v Jugoslaviji obstoje tiste konkretne razmere, ki dopuščajo cerkvi — tako kot celoti kakor tudi vsaki posamezni med njenimi, čeprav tudi skrajne obrodni skupnostmi — da vse bogastvo avtentičnih vrednot, katerih nositeljica je, podredi koristim tako posameznika kakor tudi družbe.

Trdno upamo in prepričani smo, da tudi vaša ekscelenca deli z nami upanje, da nikoli ne bo zmanjkalo dobre volje za prebroditev morebitnih težav, z namenom, da bi vsakemu posamezniku bila zajamčena mir in duhovna svoboda.

Ponovno vam izražamo najboljše želje ter vas prosimo, da bi predsedniku republike, katerega obisk nam ostaja v prijetnem spominu, predvsem sporočili naše pozdrave in dobre želje, ki jih prinašamo pred božje obličje za blaginjo vseh narodov Jugoslavije."

Središče kulturnega udejstvovanja na Triglavu so igre naše šolske mladine

NA FILMSKOM TRAKU

"Kamera! Action!". je zaklical bradati mož in vsi so utihnili. Na cesti se je ustavil taaksi in iz njega je izstopila prikupna plavolaska in se ozrla po postavnem fantu, ki se je mučil s kovčki. Skupaj sta prihajala skozi vhodna vrata in ne vprašujoče ozirala. "Cut!" je zakričal režiser in si pulil lase. Nekdo je pozabil odnesti stojalo druge kamere in pokazal se je v vidnem polju in treba je bilo začeti znova.

Ta zgodba se ni dogajala v Hollywoodu ali v kakem filmskem studiu. Kraj: Triglav zadnjo nedeljo. Filmska ekipa Slovenskega filmskega podjetja Emona-Sydney je snemala scene, ki naj bi se po scenariju dogajale v klubu Triglav. Mlada igralca, Erika Gomboc in Toni Tomažin, ki igrata glavni blogi, sta potrpežljivo prenašala žgoče sonce in ponavljala scene, kačar se je režiserju Karlu Doelncu zdelo, da ni

bilo dovolj dobro. Vse naokrog pa snemalci, električarji, asistenti tega ali onega — človek ki ne ve mnogo o filmu, kot jaz, bi se komaj znašel med njimi oni pa izgleda vsi vedo kaj delajo in med temi strokovnjaki je kar težko prepoznati naše prijatelje in znance. Torej čisto resno — slovenski film se snema. Večinoma že vsi vedo, da je ekipo organiziral Ernest Žibert s pomočjo pešičice navdušenih prijateljev, kot so Stanko Fabjan, Karlo Dolenc, Vinko Samsa, Danny Jakšetič, Ivan in Frank Čufar, Jože Fišer, Jure Sušnik in drugi — in da ne pozabimo ženskega dela ekipe — Pavla Gruden, Danica Fišer in Marija Košorok. Zraven pa je seveda še veliko število igralcev in tehničnih pomagačev. Dobro srečo in upajmo, da bomo film kmalu videli.

M.S.

OBETA SE ČASNIK ZA ZDOMCE

Koordinacijski odbor pri RK SZDL za vprašanja slovenskih delavcev na začasnem delu v tujini je sprejel uredniško zasnovo za izdajanje posebnega slovenskega 14-dnevnika za zdomce ter jo dal v obravnavo predsedstvu RK SZDL, ki naj bi pri republiških organih in samoupravnih interesnih skupnostih potrebna sredstva; novinarsko društvo pa naj bi prek posebne sekcije pripomoglo k združitvi vseh kvalificiranih časniškarskih moči v Sloveniji.

LOČENI ŠKOFIJI

Koprska in tržaška škofija bosta poslej ločeni. Dekret o tem je v Vatikanu podpisal papež Pavel VI., za novega rednega škofa slovenske škofije v Kopru pa je imenoval dr. Janeza Jenka, za novega tržaškega škofa pa Lorenza Bellonija iz Verone.

COUSTEAU

V JUGOSLOVANSKIH VODAH

Znani oceanograf Jacques Ives Cousteau, predsednik mednarodnega komiteja za znanstveno raziskovanje Sredozemlja je dobil dovoljenje pristojnih organov, da s svojo ladjo Calipso zapljuje v Jadransko morje.

Cousteau bo raziskoval onesnaženost Jadrana, in sicer v okviru programa za raziskovanje vsega sredozemskega področja. Delal bo v okolici Splita, v vodah okoli Mljeta in Dubrovnika.

OGNJENA SMRT V RUŠAH

RUŠE — V Tovarni dušika v Rušah je prišlo 24. oktobra do hude tragedije. Pri preizkušanju mrežnofrekvenčne indukcijske peči za proizvodnjo predlegur, pri temperaturi 1100 stopinj Celzija, je prišlo do močnega izbruha kovinskih par iz mešanice taline ferosilicija, silikokalcija in magnezija. Pare so se vnele in zgorele pri strahotni temperaturi. V prostoru je bila v tem trenutku šesterica mladih strokovnjakov, od katerih so štirje izgubili življenje.

KRAŠKI LEPOTEC OŽIVLJA

SEŽANA — Obnavljajo Štanjel, to lepo primorsko vas, ta spomenik. Tako so doslej zaščitili in obnovili tiste dele te naselbine, ki so bili ogroženi. Restavrirali so kvadratni stolp, Ferrarjevo hišo, najstarejšo kraško hišo, delno so obnovili grad in drugo ter del sredstev namenil za geološke in etnofrafske raziskave.

V Štanjelu bo te dni spomeniško-varstvena razstava v prenovljenem gradu. S to razstavno dejavnostjo želijo v Štanjelu prikazati vse od 12. stoletja do danes, pomeni pa to tudi novo spodbudo za nadaljnjo obnovo štanjela, to je obstoječih objektov, kjer naj bi organizirali razne dejavnosti.

A R E N A

TRAVEL AGENCY AND RECORD BAR

334 PARRAMATTA ROAD, STANMORE, 2048,
Tel.: 560 5216, a.h. 560-8149

Naše usluge so:

Brezplačno urejemo Vaše dokumente: potne liste, vize, rojstne liste, carinska potrdila, polnomočja, prihod Vaših sorodnikov in prijateljev in druge podobne usluge.

Smo zastopniki vseh letalskih družb in knjižimo po Vaši izbiri! Urejemo vse, kar je v zvezi z Vašim potovanjem v domovino ali iz domovine ali v katerokoli mesto ali deželo na svetu. Seveda najhitreje in najkrajše potovanje v staro domovino pa je z letali Qantasa in Jata!

Da bi se lažje sporazumeli v slovenskem jeziku, se obračajte na našega izkušenega strokovnjaka v potovalnih zadevah

LOJZETA KOŠOROKA

njegov naslov je:

25 GOULD AVENUE, PETERSHAM 2049
Tel.: (Sydney) 560 8149

Vsem svojim klientom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno leto 1978.

PLANICA MED PRVIMI

Na prazniku Wollongonga (Wollongong show) je, kot smo napovedovali, sodelovala tudi Planica. Izkazalo se je, da naš trud ni bil zaman. Zasedli smo kar dve prvi mesti in eno drugo.

Skupno s hrvaškim društvom pa smo delili velik srebrni pokal za dve najboljši etnični skupini Wollongonga.

Sodelovali smo pri naslednjih točkah:

1. Lepotica Wollongonga. Zastopala nas je gđ. J. FRANETIČ, korajžno 17 letno dekle. Svoje delo je častno opravila, zakar se ji najlepše zahvaljujemo.

2. Slovenska razstava. Ker smo hoteli razstaviti nekaj za Wollongong novega, a pristno slovenskega, smo se odločili za slovenski kozolec. Naredil nam ga je 74 letni Henrik MARKSEL Sicer smo ga prosili samo za nasvet pri gradnji, pa nam je ponudil, da ga naredi kar sam, če mu preskrbimo les. Les je bil kmalu na mestu in 14 dni pred razstavo je bil tudi že kozolec gotov. Hvala Vam g. Henrik za Vaše požrtvovalno in odlično delo; Vaš kozolec! Na streho kozolca smo montirali klopotec na električni pogon. Tudi klopotec nam je naredil g. Hen-

rik. Late kozolca smo založili s senom, pred kozolec pa smo postavili model ženske oblečene v kmečko obleko z grabljami v rokah. Seveda so bile tudi grablje Henriko-vo delo. Ozadje naše razstave je krasila slika, ki jo je na platno narisal slikarski mojster g. Andrej Oblesček (4m x 2m). Slika je predstavljala slovensko pokrajino s polji, hribi, reko, cesto, šolo, cerkvijo, vinogradom, drevjem itd. Razem tega smo imeli še posebno razstavišče z ročnimi deli. Posodili so jih naši člani, ki so jih prinesli ob času svojih zadnjih obiskov iz domovine.

3. Sprevod po mestu. Pri paradi, ki je šla po glavni ulici smo bili med 18. narodnostnimi skupinami tudi mi v narodnih nošah. Na čelu naše skupine sta nosila prapor Planice gospa in gospod Vočanec. Za njima je peljal poltovorni avto g. Vučkota, ki je bil okrašen z našimi narodnimi barvami (belo, modro, rdeče platno kar 60 metrov) na katerih je bil pripet asparagus in rdeči nageljčki. Na avtu je bil grb Planice ter mladina v narodnih nošah. Za avtom je korakal Ribčan s popolno opremo "suhe robe". Vlogo Ribčana je uspešno izvedel naš odbornik g. Bogo Franetič. Zaključek pa je sestavljala naša slovenska skupnost v narodnih nošah. Kot najboljši del parade smo prejeli prvo nagrado: veliko plaketo in trofejo.

4. Ocenjevanje narodnih noš. Tudi tu nismo izostali. Imeli smo kar dva para odraslega in mladinskega. Par odraslih sta sestavljala gospa in gospod Rudolf in sta zasedla drugo mesto, mladinski par pa sta bila Silvica Groznik in Viljam Vatovec.

Ta dva sta imela več sreče: zasedla sta prvo mesto. Skupno s hrvaškim društvom pa smo delili srebrni pokal ob 25. obletnici kronanja kraljice Elisabete II. (Silver Jubilee). Ker sta obe društvi osvojili na tekmovanju po šest točk, si delimo pokal, ki bo 6 mesecev pri hrvaškem društvu in šest mesecev pri Planici.

Rad bi se še enkrat vsem, ki ste na kakršen koli način pomagali k

našemu uspehu in s tem k uspehu naše slovenske skupnosti zahvalil za vse, kar ste naredili. Pokazali ste, da hočemo obdržati našo lepo slovensko kulturo in jo prenesti tudi na našo tukajšno mladino.

Naj živi slovenski klub Planica in vsi tisti, ki nam pomagata in sodelujeta pri ohranjanju naše slovenske kulturne dediščine v tujini.

Zvonko Groznik,
predsednik Planice.

SLOVENSKA FILKLORNA SKUPINA

Kot že nekateri veste, organiziramo tudi v Wollongongu slovensko plesno skupino, ki bo pričela z vajami koncem meseca januarja. Nekaj ljudi se je že prijavilo, potrebno jih je pa še veliko več. Prosimo vse, ki ste nam že večkrat govorili, kako lepo bi bilo, če bi učili našo mladino slovenske narodne plesne, da zdaj svoje želje spremenite v dejanja in prijavite svoje otroke, Le z vašim sodelovanjem bomo v naši mladini ohranili ljubezen do lepote naše domovine in

do tega, kar je vam kot Slovencem v tujini še posebej drago. Mongi od nas nismo imeli prilike za učenje narodnih plesov niti v domovini. Tu pa je zdaj priložnost za vse. Upamo, da se je boste poslužili in s tem dokazali, da smo kot narod na visku kulture. Prijave za folklorni ples lahko pošljete na:

P.O. Box 84., DAPTO, 2530.

Prijavite se lahko tudi telefonsko g. Rudolfu na tel.: 28 9314 (preko dneva), ali g. Grozniku na tel.: 61 4075 (zvečer).

Z. Groznik,
za odbor Planice

Slovenski klub "KARANTANIJA" iz Canberre vam želi ve-sele božične praznike in srečen prestop v naslednje leto. Naj bo za vse srečno in zadovoljno!

Slovenski klub "PLANICA" iz Wollongonga pošilja božične pozdrave in novoletne želje vsem svojim prijateljem in bratskim organizacijam.

Odbor slovenskega kluba Planica še prav posebno želi vsem slovenskim organizacijam v Avstraliji medsebojno sodelovanje in velik napredek pri širjenju slovenske kulture v letu 1978.

Za odbor Planice:
Zvonko Groznik, predsednik.

PACIFIC

želi vsem Jugoslovanom, posebno še rojakom iz Slovenije uspešno in srečno leto 1978.

gorenje

Naši kvalitetni izdelki so poznani v Avstraliji in se prodajajo pri znanih veletrgovinah kot Waltons, Norman Ross, David Jones, Grace Brothers in pri mnogih večjih trgovinah.

GORENJE PACIFIC PTY. LIMITED
202 HUME HIGHWAY, LANSDALE
N.S.W., 2166 AUSTRALIA

Telefon 727 6277 in 727 6880

"BRŽITKE" NA SLOVENSkih TIRIH

Železniško gospodarstvo Ljubljana je te dni dobilo iz Francije zadnje od 39 električnih lokomotiv vrste Alstom. Pred tremi leti so namreč s francoskimi predstavniki sklenili pogodbo o nakupu 39 lokomotiv, od katerih je vsaka vredna 20 milijonov dinarjev. Moderne lokomotive, strojevodje jim pravijo tudi "bržitke", vozijo tovarne in potniške vlake na elektrificiranem železniškem križu magistralnih prog. Strojvodje ljubljanske sekcije za vleko prevažajo s temi modernimi in močnimi lokomotivami povprečno med 10 in 14 tisoč kilometri na mesec. Dvanajst lokomotiv je že prestalo obdobje delne garancije, saj so prevozile že prek 200 tisoč kilometrov. Zadnja lokomotiva vrste Alstom je prispele prav v času, ko so železničarji sklenili obdobje parne vleke na območju železniškega gospodarstva Ljubljana.

V ŠESTIH URAH V BEOGRADU

Najhitrejši in najugodnejši vlak jugoslovanskih železnic bo po novem voznem redu vozil med Ljubljano, Zagrebom in Beogradom v rekordno kratkem času.

Novi ekspersni poslovni vlak Ljubljana-Zagreb-Beograd bo sestavljen iz novih, zelo udobnih vagonov, ki bodo čez nekaj dni prišli v Zagreb iz tovarne vagonov Goša v Smederevski Palanki. Najmodernejša konstrukcija in druge oblike teh vagonov omogočajo hitro vožnjo in hitrost do 160 kilometrov na uro. Vsa vrata v teh vagonih se bodo odpirala in zapirala avtomatsko iz lo-

komitive. Vlak bo imel tudi vagon z bifejem in saloni, vsi vagoni bodo ozvočeni, električno ogrevani in podobno. Na vlaku bodo stregle stewardese. Vagone bodo vlekle električne lokomotive, ki jih bodo prilagodili najsoodobnejšemu sistemu ogrevanja in drugih specifičnosti novih vagonov.

Novi vlak bo prevozil 558 kilometrov dolgo od Ljubljane do Beograda v približno 6 urah.

TRIGLAVSKI NACIONALNI PARK

Dne 26.6.1961 je Ljudska skupščina Slovenije sprejela odlok o razglasitvi triglavskega narodnega parka. Tako je Slovenija dobila svoj prvi narodni park in čeprav je najhen po kvadraturi — 2.000 hektarjev — je vendarle biser, ki ga že stoletja varuje ogleduje in se hkrati blešči v njem Triglav, ta simbol slovenskega naroda. In simbol večne človekove želje, da bi se popel kvišku, da bi odkrival neznan, premagoval naravo in meril v njej svoje moči. Tako bo 1978. leta minilo 200 let, ko so Triglavsko steno in sam njegov vrh prvič premerile človekove noge.

Planinci pravijo, da je vsak vzpon vselej znova nepopisno doživetje lepote, velične pa tudi srbljivo mične groze. Tako so mislili tudi pri ljubljanski televiziji in posneli lep dokumentaren film o tem parku. Nastajal je kader za kadrom oddaje, ko je ekipa z nahrbtniki, stativi, kamerami, lučmi. "lovila" po Julijcih gamse in planinsko cvetje, sončno svetlobo in megle, najlepše poglede z vrhov in vetrič v kristalnih vodah Triglavskih jezer.

DRUŠTVO KNJIŽEVNIKOV

Vsi, ki se literarno udeležujete v kateremkoli jugoslovanskem jeziku ste vabljeni, da se pridružite "KNJIŽEVNEMU DRUŠTVU JUŽNIH SLOVANOV AVSTRALIJE". Če se interesirate za književnost, gledališče, glasbo, petje ali sploh za lepo govorno in pisano materino besedo, vam bo verjetno naše članstvo v pomoč in podporo.

Če želite več informacij, se obrnite na naš naslov:
P.O. Box 306, NEWTOWN, N.S.W., 2042.

Vsem rojakom želimo vesele božične praznike in srečno novo leto!

B. P. REGENTS

ČE IMATE AVTO, VAS BO ZANIMALO, da vas v garaži
375 Park Road,
REGENTS PARK
čaka rojak, izurjen mehanik
in postrežljiv človek.
Bencin 10 c "off". Telefon 644 5921.

Srečno vožnjo med božičnimi in novoletnimi prazniki vam želi

KOREL HERJAVEC

ZAHVALA SLOVENSKE IZSELJENSKI MATICI

Triglavska skupnost v Sydneyu se najlepše zahvaljuje Slovenski izseljenski matici ter Gimnaziji Ivan Cankar v Ljubljani za prelepe knjige, ki smo jih prejeli kot nagrade za naše Cankarjevo literarno tekmovanje, Posebna hvala še ravnatelju Milošu Poljanšku za posvetilo.

Vsem učencem in profesorjem gimnazije, kakor tudi prijateljem in uslužbencem S.I.M. želimo

SREČNO LETO 1978.

Triglav — Sydney

NAJBOLJŠE USPEHE ZA LETO 1978 VAM ŽELI

YUGOSLAV EXPORT & CREDIT BANK GROUP

(ZDRUŽENA JUGOSLOVANSKA IZVOZNA IN KREDITNA BANKA)

S poslovno mrežo širom Jugoslavije in s predstavištvom v inozemstvu. Svoje predstaništvo je odprla tudi v Sydneyu. Za vse nasvete o finančnih vprašanjih v Avstraliji in Jugoslaviji se obrnite na nas.

Vaše denarne pošiljke v domovino bodo najboljše in najhitreje realizirane preko naše banke. Kadar pošiljate denar v vaši banki, zahtevajte da se bo vaš ček glesil na:

Mi smo najstarejša jugoslovanska banka v mednarodnem finančnem poslovanju, naša tradicionalna poslovnost je garancija vašega uspeha.

Ako nam pišete naš naslov je:

Yugoslav Export & Credit Bank group
P.O. Box 88 Queen Victoria Buildings,
Sydney 2000 NSW

YUGOSLAV EXPORT & CREDIT BANK GROUP

Če nas želite obiskati v Sydneyu, naš naslov je:

31 Market St., St. Martin's Tower v petem nadstropju Sydney

Telefoni: 29 5210, 29 1050

NAŠA POSLOVNA MREŽA V JUGOSLAVIJI:

Beograd, Bar, Čačak, Bitolja, Koper, Kragujevac, Kruševac, Pančevo, Tuzla, Leskovac, Svetozarevo, Bor Zaečar, Negotin, Kladovo, Majdanpek, Boljevac, Knježevac, Subotica, Kaniža, Bajmak, Cantavir, Hargoš in drugi. Naše poslovalnice v vašem starem kraju so vaš finančni servis.

MEŠTROVIČEV KIP ZA SLOVENJ GRADEC

V Parku svobode v Slovenjem Gradcu, kjer so pred kratkim odkrili prvi eksponat, Saboličev plastiko Počivajoče, darilo predsednika Tita, bodo hkrati s postopnim uredanjem okolja in ob razpoložljivih sredstvih postavili še vrsto drugih kipov, ki bodo pričali o mednarodni solidarnosti v znamenju miru in svobode. Med drugim se tako pripravljajo na odkritje Tršarjeve plastike in odlivanja enega izmed eksponatov znanega, pred leti v Parizu umrlega svetovnega mojstra Zadkina. Temu krogu se zdaj pridružuje še možnost za postavitev enega izmed del največjega jugoslovanskega kiparja Ivana Meštroviča.

GRŠKA ODLIKOVANJA

LJUBLJANA — Predsednik ministrskega sveta republike Grčije Constantin Karamanlis je za zasluge in prispevek k krepitvi odnosov med Republiko Grčijo in Jugoslavijo odlikoval z redom Feniksa 2. stopnje Slovence: Toneta Koviča in Marjana Osolnika, z redom Feniksa 3. stopnje Gustava Kranjca, z redom Feniksa 5. stopnje pa Majo Lovrenčič.

"TRIGLAV" is published by
TRIGLAV CLUB LIMITED
Lot 19 A Bibby's Rd., St. Johns Park,
N.S.W., 2176.
This issue has been edited by:
J. ČUJEŠ, 44 Ryrie Rd.,
Clemton Park, N.S.W., 2206.

Printed by Mintis Pty. Ltd.
Burwood Rd., BELMORE, N.S.W.

ŽUPANČIČEVA DELA

Predstavniki Državne zalažbe Slovenije so skupaj z urednikom "Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev" povedali, da je v pripravi 7. knjiga Zbranih del Otona Zupančiča. Izšla naj bi v letu spominjanja 100-letnice pesnikovega rojstva (1878), zbrane pa bodo v nji Zupančičeve ocene, gledališke kritike, članki, publicistika. Pred izidom je 10. knjiga ZD Frana Levstika (s korespondenco in avtobiografskimi zapisi). V pripravi so nadalje knjige ZD Prežihovega Voranca in Alojza Kraigherja. Za izdajo v "Zbranih delih slovenskih pesnikov in pisateljev" pripravljajo prve knjige ZD Alojza Gradnika (urednik je Janko Kos) in F. S. Finžgarja.

POTNIŠKA AGENCIJA

GIMINI TRAVEL SERVICE

član
I.A.T.A., A.P.A.C., A.F.T.A.

65 Belmore Rd.,

RANDWICK, N.S.W.

Vam nudi izredne ugodnosti pri potovanju z ladjami ali letali. Organizira tudi skupinska potovanja.

Sales representative:

Yarie Nikolic, telefon 42 1249

TRAVEL SERVICE

Za božične praznike in novoletno darilo prijateljem in sebi ni lepšega kot je slovenska pesem. Pri nas dobite naj-novejše plošče in kasete izdelane v Ljubljani.

Istočasno smo tudi potniška agencija, ki urejuje potovanja v vse dežele sveta in z vsemi prometnimi sredstvi.

Obiščite nas, pogovorili se bomo po domače!

**ZELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!**

399 Victoria Ave.

CHATSWOOD, tel: 419 2004

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi

HOME OIL HEATING

Pameten človek se pripravlja za jutri! Zato, mislite že poleti na hladno zimo, ki spremeni vaš dom v mrzlo stanovanje. **POLETJE JE EKOMOMSKA DOBA** za napeljavo najboljše in najcenejše hišne kurjave — PEČI NA OLJE! Poleti so cene nižje in ni čakanja!

Za podrobnosti telefonirajte na:

Stanko Fabjan

80-5733

104 Charles Str., — PUTNEY.

YUGOSLAV

AIRLINES

Najkrajša in najenostavnejša pot domov je z J.A.T.-om.

Letala jugoslovanske letalske družbe imajo direktno zvezo med Sydneyem in Beogradom. Odlet iz Sydneya vsak četrtek ob 4.15 h popoldne in vsako nedeljo ob istem času.

Vsa pojasnila lahko dobite pri vašem potniškem agentu ali pa v pisarni.

YUGOSLAV AIRLINES

88 Pitt Street, SYDNEY, telefoni: 221-2899, 232-3399.

Za rezervacije telefonirajte na: 221-2199.

Pisarna je odprta od 9h zjutraj do 5.30 h popoldne, kakor tudi ob sobotah dopoldne med 9. in 12. uro.

Rojaki v Victoriji in Meulbourne imajo na razpolago naše urade na

500 COLLINS STREET,

MELBOURNE — Telefon: 612-2256.

Vsem Jugoslovanom v Avstraliji,

posebej še bralcem "Triglava"

želimo uspešno leto 1978.

